Ч. 119 (14.662). Львів, середа 2. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

О. ігумен Климентій Шептицький на авдієнції у Св. Отця.

Дня 25. травня ц. р. папа Пій XI. приняв у Кастельгандольфо о. ігумена Студитів Климентія Шептицького на приватній авдієнції.

„НІМЕЧЧИНА МАЛА ПРАВО..."

ВІДГУК ЗБОМБАРДУВАННЯ АЛЬМЕРІЇ ЗА КОРДОНОМ.

В Льондоні поважно глядять на розвиток німецько-еспанського конфлікту, хоч назагал не дуже песимістично. Англійські міродатні кола підкреслюють з вдоволенням, що **німецький уряд признав компетенцію льондонського комітету.** Це доказ, що Німеччина хоче зліквідувати інцидент у порозумінні з комітетом неінтервенції.

Британська адміралїція вказує, що збомбардування Альмерії це доказ, що Німеччина не думає загострювати ситуації, бо інакше німецька **фльота вибрала би була Валенсію.** Вибір невеличкої пристані Альмерії, де нема чужих представників значить, що **німецький уряд підняв відплату лише для заспокоєння ім. прилюдної опінії.** Британські урядові кола не бачать причин для тривоги. **Після збомбардування Альмерії німецька відплатна акція закінчена.** Також

У ПАРИЖІ

не припускають, щоби бомбардування Альмерії довело до поважнішого міжнародного конфлікту. Вони уважають, що скликувати в цій справі на домагання Валенсії Раду Ліги Націй було би недоцільно, бо все одно Німеччина не належить до Ліги.

Коли йде про пресу, лише комуністична „Юманіте" боронить валенсійського уряду, зате соціялістичний „Попюлер" лише дипльоматично радить запобігти подібним інцидентам.

„Ле Жур" називає бомбардування „Дойчлянду" **свідомою провокацією валенсійського уряду,** який, не маючи вже нічого до втрачення, хоче разом з Москвою поширити кріваву еспанську війну на цілу Европу. „Тан" звертає увагу на те, що в колах валенсійського уряду з легким серцем трактують евентуальність міжнародних конфліктів. Він не мав права покликуватися на постанову комітету неінтервенції, — мовляв — Майорка не підпадає під німецьку контролю — бож він не визнає комітету. Обурення німецької публичної опінії оправдане;

„ніякий уряд, свідомий своєї відповідальности не може толєрувати таких напастей".

Півофіційний комунікат Аваса признає, що

Німеччина мала право

бути власним суддею у справі нападу на „Дойчлянд", бо комітет неінтервенції не має засобів, щоб оборонити контрольні кораблі або дати Німеччині сатисфакцію.

ІТАЛІЙСЬКА

преса живо коментує події на еспанських водах, вповні солідаризуючись з Німеччиною. **Совітська преса стримується від усяких коментарів.**

ВАЛЕНСІЯ ХОЧЕ ВТЯГНУТИ АМЕРИКУ В ЕСПАНСЬКІ СПРАВИ.

Держ. секретар Гам, довідавшись про події в Еспанії негайно перервав відпустку й вернувся до Вашингтону.

Рузвельт відмітив, що колиб дійшло до вибуху війни між Німеччиною й Еспанією, Злучені Держави негайно заборонять вивозити зброю і всяку фінансову допомогу. За розвитком подій в Еспанії слідкує Америка дуже уважно, але урядові чинники стримуються покищо від коментарів.

Амбасадор валенсійського уряду, який перебував у Сан Франціско, віддетів до Вашингтону, щоби поінформуватись, чи після збомбардування Альмерії Злучені Держави не змінять свого дотеперішнього становища, яке полягало на солідарности з комітетом неінтервенції.

Італія також покинула комітет неінтервенції.

Агенція Стефані оголосила такий комунікат: Часті напади еспанських червоних літаків на італійські та німецькі кораблі вказують на **обдуманий вгори плян напастей** на морські сили обох держав, **які ведуть контролю згідно з програмою комітету неінтервенції.**

Тому фашистівський уряд рішив відкликати свої кораблі з контрольної акції та відкликати свого представника з льондонського комітету неінтервенції, доки цей комітет не унеможливить того роду нападів.

Цю заяву зложив льондонському комітетові італійський представник разом з німецьким.

Коментуючи цю постанову, італійські півофіційні кола підкреслюють, що

Італія не забере своїх воєнних кораблів з еспанських вод, а навіть правдоподібно вишле ще нові.

ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ ВЧОРА НЕ ВІДБУЛОСЯ.

Вчора на год. 16.15 заповіджено засідання комітету неінтервенції, та його відкликано, бо німецький уряд відкликав свій внесок у цьому напрямі. Вийшло було непорозуміння: амб. Ріббентроп думав, що заяву німецького уряду має закомунікувати не представникові комітету, лише цілому комітетові, тому й зажадав він, щоби скликати засідання. Колиж усе виснилося, він своє домагання відкликав.

Вчора радив лише підкомітет неінтервенції над тим, як охоронити контролюючі кораблі від нападів; **нічого не вирішено.**

ЛИШЕ „ВИЯСНЕННЯ ФАКТІВ" ДОМАГАЄТЬСЯ ВАЛЕНСІЯ.

На запит, чи валенсійський уряд буде домагатись від сигнатарів пакту Ліги Націй військової інтервенції після збомбардування Альмерії, премієр Негрін відповів, що Валенсія зажадала, щоби скликати Раду Ліги „для вияснення фактів".

АЛЬМЕРІЯ ПІСЛЯ БОМБАРДУВАННЯ

Як подає Райтер, минулої ночі в Альмерії газівня, електрівня і телефонічна централя були унерухомлені. Скількість жертв годі обрахувати, доки не розкопають румовищ забудувань, під якими певно є ще чимало небіжчиків і ранених. Як почалось бомбардування, більша частина мешканців Альмерії ще спала.

В місті 39 будинків знищених, м. ін. мексиканський консулят. Бомбардування тривало $1^1/_2$ години, на місто впало до 300 стрілен калібру 285 і 305 мм.

Дотепер нараховано 20 убитих і 150 ранених.

„ДОЙЧЛЯНД" ВЕРНУВСЯ ДО АЛЬМЕРІЇ?

Як подають з Гібральтару панцирник „Дойчлянд", який учора (понеділок) вполудне дуже скоро плив на схід, опісля змінив курс і завернув у напрямі Альмерії.

Хто в Польщі кермує національною політикою?

Варшава, 29. травня 1937.

Був такий період у польсько-українських відносинах, коли польська сторона залюбки вживала рефрену під адресою українців: „Нема з ким говорити". У тих кількох словах не скривалося призирство до українства: навпаки, тоді, у тих досить давніх часах (коли брати під увагу, що в наше нервове століття кожний день, місяць і рік рахується подвійно і потрійно) — українство, як національний колектив і як політичний потенціяльний чинник, нотувалося на польській політичній біржі далеко-далеко вище, ніж нині. „Нема з ким говорити" означало, що польська сторона не бачить такого українського чинника, що його можнаб уважати дійсним, авторитетним, вірогодостойним та за свої слова відповідальним представництвом українського народу.

Акуратно два роки тому уряд зірвав з засадою трактувати передову українську політичну партію „пер нон ест", з українці признали в особі тодішнього міністра внутрішніх справ авторитетного представника і держави і взагалі польського зорганізованого політичного світа, щоб із ним явно і славно казати про стичні точки української національної і польської державної рацій та про ті українські мінімальні вимоги, які мусять бути поладнані, щоб створити в українських масах відповідні настрої, необхідне психольогічне підложжя для реалізації дальших великих спільних цілей. Бо — ніде правди діти — і по українській стороні бували сумніви, де по другому боці є той центр, який рішає чи рішатиме про національну політику взагалі і взагалі про весь уклад польсько-українських взаємин. Це питання само собою накидалось у часах т. зв. соймовлади, коли українська активна політика моглаб зводитись тільки до зручної парляментарної гри, до жонглювання серед парляментарних партій, груп і котерій польських парляментарних партій, груп і котерій, з безнадійними спробами боротися з украї-

Ч. 119 (14.662). Львів, середа 2. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

О. ігумен Климентій Шептицький на авдієнції у Св. Отця.

Дня 25. травня ц. р. папа Пій XI. приняв у Кастельгандольфо о. ігумена Студитів Климентія Шептицького на приватній авдієнції.

„НІМЕЧЧИНА МАЛА ПРАВО..."

ВІДГУК ЗБОМБАРДУВАННЯ АЛЬМЕРІЇ ЗА КОРДОНОМ.

В Льондоні поважно глядять на розвиток німецько-еспанського конфлікту, хоч назагал не дуже песимістично. Англійські міродатні кола підкреслюють з вдоволенням, що **німецький уряд признав компетенцію льондонського комітету.** Це доказ, що Німеччина хоче зліквідувати інцидент у порозумінні з комітетом неінтервенції.

Британська адміралія вказує, що збомбардування Альмерії це доказ, що Німеччина не думає загострювати ситуації, **бо інакше німецька фльота вибрала би була Валенсію.** Вибір невеликої пристані Альмерії, де нема чужих представників значить, що **німецький уряд підняв відплату лише для заспокоєння нім. прилюдної опінії.** Британські урядові кола не бачать причин для тривоги. Після збомбардування Альмерії німецька відплатна акція закінчена. Також

У ПАРИЖІ

не припускають, щоби бомбардування Альмерії довело до поважнішого міжнародного конфлікту. Вони уважають, що скликувати в цій справі на домагання Валенсії Раду Ліги Націй було би недоцільно, бо все одно Німеччина не належить до Ліги.

Коли йде про пресу, лише комуністична „Юманіте" боронить валенсійського уряду, зате соціялістичний „Попюлер" лише дипльоматично радить запобігти подібним інцидентам.

„Ле Жур" називає бомбардування „Дойчлянду" **свідомою провокацією валенсійського уряду,** який, не маючи вже нічого до втрачення, хоче разом з Москвою поширити криваву еспанську війну на цілу Европу. „Тан" звертає увагу на те, що в колах валенсійського уряду з легким серцем трактують евентуальність міжнародніх конфліктів. Він не мав права покликуватися на постанову комітету неінтервенції, — мовляв — Майорка не підпадає під німецьку контролю — бож він не визнає комітету. Обурення німецької публичної опінії оправдане;

„ніякий уряд, свідомий своєї відповідальности не може толерувати таких напастей".

Півофіційний комунікат Аваса признає, що **Німеччина мала право**

бути власним суддею у справі нападу на „Дойчлянд", бо комітет неінтервенції не має засобів, щоб оборонити контрольні кораблі або дати Німеччині сатисфакцію.

ІТАЛІЙСЬКА

преса живо коментує події на еспанських водах, вповні солідаризуючись з Німеччиною. **Совітська преса стримується від усяких коментарів.**

ВАЛЕНСІЯ ХОЧЕ ВТЯГНУТИ АМЕРИКУ В ЕСПАНСЬКІ СПРАВИ.

Держ. секретар Гам, довідавшись про події в Еспанії негайно перервав відпустку й вернувся до Вашингтону.

Рузвельт відмітив, що колиб дійшло до вибуху війни між Німеччиною й Еспанією, Злучені Держави негайно заборонять вивозити зброю і всяку фінансову допомогу. За розвитком подій в Еспанії слідкує Америка дуже уважно, але урядові чинники стримуються покищо від коментарів.

Амбасадор валенсійського уряду, який перебував у Сан Франціско, відлетів до Вашингтону, щоби поінформуватись, чи після збомбардування Альмерії Злучені Держави не змінять свого дотеперішнього становища, яке полягало на солідарности з комітетом неінтервенції.

Італія також покинула комітет неінтервенції.

Агенція Стефані оголосила такий комунікат: Часті напади еспанських червоних літаків на італійські та німецькі кораблі вказують на **обдуманий згори плян напастей** на морські сили обох держав, які ведуть контролю згідно з програмою комітету неінтервенції.

Тому фашистівський уряд рішив відкликати свої кораблі з контрольної акції та відкликати свого представника з льондонського комітету неінтервенції, доки цей комітет не унеможливить того роду нападів.

Цю заяву зложив льондонському комітетові італійський представник разом з німецьким.

Коментуючи цю постанову, італійські піеофіційні кола підкреслюють, що

Італія не забере своїх воєнних кораблів з еспанських вод, а навіть правдоподібно вишле ще нові.

ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ ВЧОРА НЕ ВІДБУЛОСЯ.

Вчора на год. 16.15 заповіджено засідання комітету неінтервенції, та його відкликано, бо німецький уряд відкликав свій внесок у цьому запряві. Вийшло було непорозуміння: амб. Рібентроп думав, що заяву німецького уряду має закомунікувати не представникові комітету, лише цілому комітетові, тому й зажадав він, щоби скликати засідання. Колиж усе вияснилося, він своє домагання відкликав

Вчора радив лише підкомітет неінтервенції над тим, як охоронити контрлюючі кораблі від нападів; **нічого не вирішено.**

ЛИШЕ „ВИЯСНЕННЯ ФАКТІВ" ДОМАГАЄТЬСЯ ВАЛЕНСІЯ.

На запит, чи валенсійський уряд буде домагатись від сигнатарів пакту Ліги Націй військової інтервенції після збомбардування Альмерії, премієр Негрін відловів, що Валенсія зажадала, щоби скликати Раду Ліги „для вияснення фактів".

АЛЬМЕРІЯ ПІСЛЯ БОМБАРДУВАННЯ

Як подає Райтер, минулої ночі в Альмерії ґазівня, електрівня і телефонічна централя були унерухомлені. Скількість жертв годі обрахувати, доки не розкопають румовищ забудувань, під якими певно є ще чимало небіжчиків і ранених. Як почалось бомбардування, більша частина мешканців Альмерії ще спала.

В місті 39 будинків знищених, м. ін. мексиканський консулят. Бомбардування тривало 1½ години, на місто впало до 300 стрілен калібру 285 і 305 мм.

Дотепер нараховано 20 убитих і 150 ранених.

„ДОЙЧЛЯНД" ВЕРНУВСЯ ДО АЛЬМЕРІЇ?

Як подають з Гібральтару панцирник „Дойчлянд", який учора (понеділок) вполудне дуже скоро плив на схід, опісля змінив курс і завернув у напрямі Альмерії.

Хто в Польщі кермує національною політикою?

Варшава, 29. травня 1937.

Був такий період у польсько-українських відносинах, коли польська сторона залюбки вживала рефрену під адресою українців: „Нема з ким говорити". У тих кількох словах не скривалося призирство до українства: навпаки, тоді, у тих досить давніх часах (коли брати під увагу, що в наше нервове століття кожний день, місяць і рік рахується подвійно і потрійно) — українство, як національний колектив і як політичний потенціяльний чинник, нотувалось на польській політичній біржі далеко-далеко вище, ніж нині. „Нема з ким говорити" означало, що польська сторона не бачить такого українського чинника, що його можнаб уважати дійсним, авторитетним, вірогодостойним та за свої слова відповідальним представництвом українського народу. Очевидно, колиб була у наших сусідів щира охота „говорити", то того аргументу напевне не булоб. У кожному разі той аргумент бував прикрасою не тільки голосів польської преси, але й деяких тодішніх офіціяльних заяв, а доказом бажання говорити була пошуканка за таким авторитетним українським представництвом, як напр. Ільків і тов. чи може навіть і сіямські братя Міхал Бачинський і о. Яворський.

Було і минулося. Довгого треба було часу багато найприкрішого досвіду, треба було витрати великанської енергії на всякі мертвороджені експерименти, поки польська сторона дійшла до переконання, що може це й оригінально, але не конче вигідно і доцільно входити до хати по драбині на дах, через комин і дверцята від печі. Акуратно два роки тому уряд зірвав з засадою трактувати передову українську політичну партію „пер нон ест", а українці признали в особі тодішнього міністра внутрішніх справ авторитетного представника і держави і взагалі польського зорганізованого політичного світа, щоб із ним явно і славно казати про стичні точки української національної і польської державної рації та про ті українські мінімальні вимоги, які мусять бути поладнані, щоб створити в українських масах відповідні настрої, необхідне психольоґічне підложжя для реалізації дальших великих спільних цілей. Бо — ніде правди діти — і по українській стороні бували сумніви, де по другому боці є той центр, який рішає чи рішатиме про національну політику влади і взагалі про ввесь уклад польсько-українських взаємин. Це питання само собою накидалось у часах т. зв. соймовалли, коли українська активна політика моглаб зводитись тільки до зручної парляментарної гри, до жонґлювання серед польських парляментарних партій, груп і котерій, з безналійними спробами боротися з укр-

ножерними тенденціями цілого табору т. зв. Хієно-Пяста, ба навіть і Визволення та Стронніцтва Хлопського, коли річ ішла напр. про справи для нас найважніші і найболючіші — аграрні. І після травневого перевороту, особливо після швидкого розчарування, що хоч травнева революція була роблена проти Хієно-Пяста, то проте її не можна утотожнювати з національно-політичним лібералізмом, — було питання, чи брати справи такими, як вони є — державу з кожночасним урядом — і стояти осторонь від внутрішньо-польської боротьби, чи ставити евент. на т. зв. польську демократію, яка почала виразніше акцентувати свій національний лібералізм. Очевидно, ця дилема істнувала майже виключно у теоретичній площині, зводючись на ділі до тактики засадничої опозиції супроти уряду, як репрезентанта держави, та чисто формальних звязків з польською опозицією (підписи під внески й інтерпеляції і т. п.). Зрештою парляментарний терен став відкритий для галицьких українців, щойно від 1928 року, а затомізований Український Клюб, що повстав з виборів 1922 року, тільки маркував свою екзистенцію завдяки буквально кільком одиницям. Ділова участь Українського Клюбу з 1928 і 1930 рр. у всіх працях сойму, розвиток подій у світі й краю, само життя і його вимоги, все воно разом щораз більше впливало на еволюцію української політичної думки та наближувало до безпосередніх контактів з польською стороною, не тільки тактичних, але й для реалізації певної конструктивної, в історичній площині істнуючої програми.

Хто-ж фактично кермував тоді польською національною політикою? Була про це вже нераз мова і тому пригадаємо тільки деякі факти. До 1926 року істнувала при президії ради міністрів у Варшаві т. зв. Комісія для справ національних меншин, зложена з трьох осіб зпоза урядничих сфер. Збіралась вона рідко коли і мало чим зазначувала свою живучість. На ділі кермувала нац. політикою націоналістична польська соймова більшість і її протиукраїнські закони та засаднича ворожість якунебудь справу полагоджувати по думці українців, без огляду на її мерітум. Та офіціяльна політика йшла цілком по думці польського націоналістичного краєвого громадянства, з яким на тому полі в найкращій гармонії залишалась також краєва адміністрація.

Після травневого перевороту справа змінилась остільки, що загострились внутрішні польські ріжниці, і між адміністрацією, як льокальним представництвом режіму, та польським громадянством запанували далеко інші, багато складніші відносини. На горі, у Варшаві, прийшли теж зміни. Зліквідовано згадану вище дорадчу комісію для меншин при президії ради міністрів та створено відділ національних справ у міністерстві внутрішніх справ. Сталося це подекуди тому, що першим міністром внутрішніх справ був безумовний політичний ліберал, ґен. Млодзяновський, який приготовляв для ради міністрів т. зв. мінімальну програму розвязки проблеми національних меншин. Але мін. Млодзяновський, разом з мін. освіти Суйковським швидко відійшов наслідком вотуму недовіря соймової правиці саме через своє лібералье обличчя. Бельведер, який виказав стільки рішучости і послідовности в інших справах, за пп. Млодзяновським і Суйковським не побивався і в той спосіб і національний відділ міністерства внутрішніх справ залишився і його функції та ввесь характер стали зовсім іншими, ніж це первісно передбачалось. Функції стали з часом далеко більші, бо той один відділ одного міністерства фактично сцентралізував усі меншиневі справи і таким робом став фактичним керманичем національної політики та вирішним чинником не тільки для ресорту внутрішніх справ, але й освіти, судівництва, земельних справ чи скарбу. З другого боку, як це вже писалось на наших сторінках з приводу відходу п. Сухенка, підхід того керманицького центру національної політики до національної проблеми не був зовсім **політичний**, тільки підхід органів безпеки, з тим, що допускалось ще всякі теорії, які з концепціями політичної розвязки теж мало мали і мають спільного (напр. реґіоналізм в його волинській, лемківській, гуцульській чи поліській відміні).

Політичний підхід вернувся рівно два роки тому, наприкінці травня 1937 року. У чому він зазначився і як швидко зійшов на нівець, — як узагалі виглядає практика минулого дволітнього періоду на тлі перших заяв міністра, пізніше прем. Косцялковського, — про це вже була і нераз ще буде у нас мова, про це говорить щоденна наша дійсність. Можливо, що вона осталаб ще яскравіша, якщо ті українські чинники, які провадили з польськими чинниками найважніші безпосередні розмови, чи то в чотири очі чи на ширших нарадах, видалиб якусь „блакитну книгу“ з реєстром конкретних заяв і обіцянок. Наприклад мало хто, здається, знає, що п. мін. Косцялковський підчас свого побуту літом 1935 року у Львові, на великій господарській конференції у воєвідстві виразно українцям заявив, що він з автопсії, підчас своєї подорожі по Східній Галичині переконався, що про ніяку кольонізацію не може й бути мови, бо край бідний і перенаселений. Але згадуємо про це тільки мимоходом: темою цих рядків не є нещасна „нормалізація“, якою невдовзі мами будуть страшити своїх дітей.

Темою нашою є керма національної політики у Польщі. Отож дозволю собі твердити, що та керма акуратно від двох літ щораз більше переходить у руки — зовсім таємничі, невідомі. Передусім національний відділ внутрішніх справ поволі тратив своє **верховницьке** значіння, а тепер фактично зовсім його втратив. Коли деякі польські часописи нарікають на розбіжности, істнуючі поміж політикою ресортів, то та розбіжність ще яскравіше виявилась у національних справах і то ще за п. Косцялковського, як прем'єра. Адже він сам і мін. Понятовський, це — читаємо — ніби найбільш **ліве** крило у попередньому і теперішньому уряді, тимчасом п. Понятовський творить у справах меншинєвої політики найбільш **праве** крило! Знаємо теж, що і міністерство хліборобства і освіти і фінансів вибороли собі такий незалежний голос, що вижидати сьогодні конкретного і практично виконального рішення справ, що входять до їх ресорту та торкаються українців, від м-ства внутрішніх справ — річ абсолютно неможлива.

Одночасно в краю ми стали свідками цілком несамовитих герців т. зв. польських громадянських чинників, до яких під еґідою старих ендеків Ст. Грабського й Ромера належить і величезна більшість т. зв. санації, — герців, у висліді яких маємо нині атмосферу, що є **яскравим запереченням самої засади якогось порозуміння, якоїсь злагоди.** Вказували ми теж недавно у статті з нагоди відкриття цієї надзвичайної парляментарної сесії, що через деякі офіціяльні номінації та через участь деяких дуже офіціяльних чинників у ріжних антиукраїнських імпрезах, зїздах і т. д., затирається границя, де кінчається офіціяльний бюрократичний апарат, що ніби то має реалізувати польсько-українську злагоду (яка чейже формально ще істнує) — а де починається польський громадянський чинник, який ту злагоду постійно, вперто, систематично та з великим успіхом — торпедує. Правда, можна українським відповідальним чинникам робити закид, що вони злегковажили собі польський громадянський терен та пішли виключно на розмови з керманичами ресортів чи адміністраційних краєвих теренів, — однак це не зменшує відповідальности тих останніх, що вони в нічому тій польській антиукраїнській нагінці, тій антиукраїнській психозі не протидіють. І це не ослаблює факту, який щораз яскравіше кидається в очі: хто властиво кермує сьогодні національною політикою, хто властиво за неї відповідає, хто властиво вирішує не тільки дрібонькі (напр. персональні) справи, але загалі хід та уклад відносин між окремими національними частинами держави?! Хто накреслює політичні концепції, хто глядить на нац. справи з якоїсь ширшої перспективи?!

У Варшаві можна напр. почути думку, що взагалі всі державні справи помалу переходять до ОЗОН-у („Обуз Зєдночення Народовего“). Особисто сумніваюся, вважаючи це щонайменше питанням досить далекої будучини. Зате прихиляюся до іншої почутої думки: все переходить непомітно, але послідовно і без решти в руки ендеків, з тою ріжницею, що слово „ендек“ вийшло з обігу, як неприємне і своїм звуком і деякими політичними ремінісценціями, зате входить в обіг щораз почесніший термін „польський націоналізм“. Коли пригадаємо собі, що той польський націоналізм це і п. Ґломбінський і Ґрабський і Ромер і Грабик і Ґертих і Ґлюзінський (автор скандальної брошури, що недавно вийшла з друку) — то мала потіха, коли ми станемо розставляти тих панів по ріжних націоналістичних поличках. Факт покликання Грабика на спеца від політики взагалі та національної зокрема до редакції варшавського „Кур'єра Поранного“, недавнього найбільш ліберального польського півофіціозу — (пок. В. Стпічинський перевертається в могилі) — занадто голосно кричить про зміст модного нині в ОЗН-і „націоналізму“! Але чи з цього виходить, що міродайним у справах національної політики є такий п. Грабик і що може найправильніше булоб із якимось таким Грабиком говорити про актуальні проблеми польсько-української дійсности?!

Офіціяльні кола можуть на таке питання обуритися. А проте хай вибачають: вільно нпр. „Політиці“ ставити запит: хто у нинішніх часах вирішує справу зміни кабінету „ін капіте ет in мембріс“, — то вільно і нам серед нинішньої дійсности ставити стурбоване питання, хто кермує національною політикою та за неї відповідає. Недавно кружляв у Варшаві дотеп, що в добі „ліквідації партійництва“ треба видати провідник по політичних партіях, стільки їх уже наплодилось. Тепер чуємо, що без провідника не можна вже орієнтуватись у самому проурядовому таборі — хто з ким, — а ще гірше — хто за чим і проти чого. Ми витали спробу польської консолідації, як таке явище, що ліквідує аргумент, що — мовляв — нема часу думати про українські справи, коли ще невпорядковані польські. Польська консолідація означалаб теж створення якогось політичного осередку, якогось чинника, з яким можна би не тільки говорити, але й вирішувати — у позитивному чи негативному дусі. Покищо приходиться тільки стверджувати, що нема ані такого **нового** осередку, ані нема теж ніяких осередків **старих.** І що взагалі українська проблема, як проблема **політична, яка вимагає** розвязки у площині **політичній,** серед нинішніх умовин не має де зміститися. Колиж одночасно приходить взагалі депреціяція українського чинника та зведення його до ролі петента у дрібних справах, то образ не є надто веселий. Образ і польських відносин, і польсько-українських і самих українських. Такого пригноблюючого образу давно вже ми не бачили.

I. Кедрин.

ножерними тенденціями цілого табору т. зв. Хієно-Пяста, ба навіть і Визволеня та Строніцтва Хлопського, коли річ ішла напр. про справи для нас найважніші і найболючіші — аграрні. І після травневого перевороту, особливо після швидкого розчарування, що хоч травнева революція була роблена проти Хієно-Пяста, то проте її не можна утотожнювати з національно-політичним лібералізмом, — було питання, чи брати справи такими, як вони є — державу з кожночасним урядом — і стояти осторонь від внутрішньо-польської боротьби, чи ставити евент. на т. зв. польську демократію, яка почала виразніше акцентувати свій національний лібералізм. Очевидно, ця дилема істнувала майже виключно у теоретичній площині, зводючись на ділі до тактики засадничої опозиції супроти уряду, як репрезентанта держави, та чисто формальних звязків з польською опозицією (підписи під внески й інтерпеляції і т. п.). Зрештою парляментарний терен став відкритий для галицьких українців, щойно від 1928 року, а затомізований Український Клюб, що повстав з виборів 1922 року, тільки маркував свою екзистенцію завдяки буквально кільком одиницям. Ділова участь Українського Клюбу з 1928 і 1930 рр. у всіх працях сойму, розвиток подій у світі й краю, само життя і його вимоги, все воно разом щораз більше впливало на еволюцію української політичної думки та наближувало до безпосередніх контактів з польською стороною, не тільки тактичних, але й для реалізації певної конструктивної, в історичній площині істнуючої програми.

Хто-ж фактично кермував тоді польською національною політикою? Була про це вже нераз мова і тому пригадаємо тільки деякі факти. До 1926 року істнувала при президії ради міністрів у Варшаві т. зв. Комісія для справ національних меншин, зложена з трьох осіб зпоза урядничих сфер. Збіралась вона рідко коли і мало чим зазначувала свою живучість. На ділі кермувала нац. політикою націоналістична польська соймова більшість і її протиукраїнські закони та засаднича ворожість якунебудь справу полагоджувати по думці українців, без огляду на її мерітум. Та офіціяльна політика йшла цілком по думці польського націоналістичного краєвого громадянства, з яким на тому полі в найкращій гармонії залишалась також краєва адміністрація.

Після травневого перевороту справа змінилась остільки, що загострились внутрішні польські ріжниці, і між адміністрацією, як льокальним представництвом режіму, та польським громадянством запанували далеко інші, багато складніші відносини. На горі, у Варшаві, прийшли теж зміни. Зліквідовано згадану вище дорадчу комісію для меншин при президії ради міністрів та створено відділ національних справ у міністерстві внутрішніх справ. Сталося цеподекуди тому, що першим міністром внутрішніх справ був безумовний політичний ліберал, ген. Млодзяновський, який приготовляв для ради міністрів т. зв. мінімальну програму розвязки проблеми національних меншин. Але мін. Млодзяновський, разом з мін. освіти Суйковським швидко відійшов наслідком вотуму недовіря соймової правиці саме через своє ліберальне обличчя. Бельведер, який виказав стільки рішучости і послідовности в інших справах, за пп. Млодзяновським і Суйковським не побивався і в той спосіб і національний відділ міністерства внутрішніх справ залишився і його функції та ввесь характер стали зовсім іншими, ніж це первісно передбачалось. Функції стали з часом далеко більші, бо той один відділ одного міністерства фактично сцентралізував усі меншиневі справи і таким робом став фактичним керманичем національної політики та вирішним чинником не тільки для ресорту внутрішніх справ, але й освіти, судівництва, земельних справ чи скарбу. З другого боку, як це вже писалось на наших сторінках з приводу відходу п. Сухенка, підхід того керманицького центру національної політики до національної проблеми не був зовсім політичний, тільки підхід органів безпеки, з тим, що допускалось ще всякі теорії, які з концепціями політичної розвязки теж мало мали і мають спільного (напр. реґіоналізм в його волинській, лемківській, гуцульській чи поліській відміні).

Політичний підхід вернувся рівно два роки тому, наприкінці травня 1937 року. У чому він зазначився і як швидко зійшов на нівець, — як узагалі виглядає практика минулого дволітнього періоду на тлі перших заяв міністра, пізніше прем. Косцялковського, — про це вже була і невая ще буде у нас мова, про це говорить щоденна наша дійсність. Можливо, що вона осталаб ще яскравіша, якщо ті українські чинники, які провадили з польськими чинниками найважніші безпосередні розмови, чи то в чотири очі чи на ширших нарадах, видалиб якусь „блакитну книгу" з реєстром конкретних заяв і обіцянок. Наприклад мало хто, здається, знає, що п. мін. Косцялковський підчас свого побуту літом 1935 року у Львові, на великій господарській конференції у воєвідстві виразно українцям заявив, що він з автопсії, підчас своєї подорожі по Східній Галичині переконався, що про ніяку кольонізацію не може й бути мови, бо край бідний і перенаселений.

Темою нашою є керма національної політики у Польщі. Отож дозволю собі твердити, що та керма акуратно від двох літ щораз більше переходить у руки — зовсім таємничі, невідомі. Передусім національний відділ внутрішніх справ поволі тратив своє верховницьке значіння, а тепер фактично зовсім його втратив. Коли деякі польські часописи нарікають на розбіжности, істнуючі поміж політикою ресортів, то та розбіжність ще яскравіше виявилась у національних справах і то ще за п. Косцялковського, як прем'єра. Адже він сам і мін. Понятовський, це — читаємо — ніби найбільш ліве крило у попередньому і теперішньому уряді, тимчасом п. Понятовський творить у справах меншинової політики найбільш праве крило! Знаємо теж, що і міністерство хліборобства і освіти і фінансів виборoли собі такий незалежний голос, що вижидати сьогодні конкретного і практично виконального рішення справ, що входять до їх ресорту та торкаються українців, від м-ства внутрішніх справ — річ абсолютно неможлива.

Одночасно в краю ми стали свідками цілком несамовитих герців т. зв. польських громадянських чинників, до яких під еґідою старих ендеків Ст. Грабського й Ромера належить і величезна більшість т. зв. санації, — герців, у висліді яких маємо нині атмосферу, що є яскравим запереченням самої засади якогось порозуміння, якоїсь злагоди. Вказували ми теж недавно у статті з нагоди відкриття цієї надзвичайної парляментарної сесії, що через деякі офіціяльні номінації та через участь деяких дуже офіціяльних чинників у ріжних антиукраїнських імпрезах, зіздах і т. д., затирається границя, де кінчається офіціяльний бюрократичний апарат, що має реалізувати польсько-українську злагоду (яка нейже формально ще істнує) — а де починається польський громадянський чинник, який ту злагоду постійно, вперто, систематично та з великим успіхом — торпедує. Правда, можна українським відповідальним чинникам робити закид, що вони злегковажили собі польський громадянський терен та пішли виключно на розмови з керманичами ресортів чи адміністраційних краєвих теренів, — однак це не зменшує відповідальности тих останніх, що вони в нічому тій польській антиукраїнській нагінці, тій антиукраїнській психозі не протидіють. І це не ослаблює факту, який щораз яскравіше кидається в очі: хто властиво кермує сьогодні національною політикою, хто властиво за неї відповідає, хто властиво вирішує не тільки дрібонькі (напр. персональні) справи, але взагалі хід та уклад відносин між окремими національними частинами держави?! Хто накреслює політичні концепції, хто глядить на нац. справи з якоїсь ширшої перспективи?!

У Варшаві можна напр. почути думку, що взагалі всі державні справи помалу переходять до ОЗОН-у („Обуз Зєдночення Народовего"). Особисто сумніваюся, вважаючи це щонайменше питанням досить далекої будучини. Зате прихиляюся до іншої почутої думки: все переходить непомітно, але послідовно і без решти, в руки ендеків, з тою ріжницею, що слово „ендек" вийшло з обігу, як неприємне і своїм звуком і деякими політичними ремінісценціями, зате входить в обіг щораз почесніший термін „польський націоналізм". Коли пригадаємо собі, що той польський націоналізм це і п. Гломбінський і Грабський і Ромер і Грабик і Гертих і Глюзінський (автор скандальної брошури, що недавно вийшла з друку) — то мала потіха, коли ми станемо розставляти тих панів по ріжних націоналістичних поличках. Факт покликання з Грабика на спеца від політики взагалі та національної зокрема до редакції варшавського „Кур'єра Порaнного", недавнього найбільш ліберального польського півофіціозу — (пок. В. Стпічинський перевертається в могилі) — як надто голосно кричить про зміст модного нині в ОЗН-і „націоналізму"! Але чи з цього виходить, що міродайним у справах національної політики є такий п. Грабик і що може найправильніше булоб із якимось таким Грабиком говорити про актуальні проблеми польсько-української дійсности?!

Офіціяльні кола можуть на таке питання обуритися. А проте хай вибачають: вільно мін. „Політиці" ставити запит: хто у нинішніх часах вирішує справу зміни кабінету „ін капіте ет ін мембріс", — то вільно і нам серед нинішньої дійсности ставити стурбоване питання, хто кермує національною політикою та за неї відповідає? Недавно кружляв у Варшаві дотеп, що в добі „ліквідації партійництва" треба видати провідник по політичних партіях, стільки їх уже наплодилось.

Ми витали спробу польської консолідації, як таке явище, що ліквідує аргумент, що — мовляв — нема часу думати про українські справи, коли ще невпорядковані польські. Польська консолідація означалаб теж створення якогось політичного осередку, якогось чинника, з яким можна би не тільки говорити, але й вирішувати — у позитивному чи негативному дусі. Покищо приходиться тільки стверджувати, що нема ані такого нового осередку, ані нема теж ніяких осередків старих. І що взагалі українська проблема, як проблема політична, яка вимагає розвязки у площині політичній, серед нинішніх умовин не має де зміститися. Колиж одночасно приходить взагалі депреціяція українського чинника та зведення його до ролі петента у дрібних справах, то образ не є надто веселий.

І. Кедрин.

Іван Кучма і Бруха Ґелерштер - 10 років за комунізм.

ПРО ЩО КАЖЕ НОВА СЕРІЯ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ХОЛМЩИНІ.

Варшава, у травні 1937.

Істнують **три комунізми** на Холмщині: жидівський, польський та український. Перший з них бушує по закамарках жидівських містечок і дає платних „вождів", другий гуртує спекулянтів, робітників і розчаровані своєю владою групи лівих селян, здебільша кольоністів, третій — найцікавіший і найтрагічніший. — „Український комунізм" на Холмщині виріс **як закон природи**, як право туги життя за сонцем. Щоб це зрозуміти, щоб собі уявити буйні рости, найдивніші екстреми холмсько-українського лихоліття, треба зійти лише до першої-ліпшої пивниці, де заховано наприклад, картоплю і приглянутись, як буйно випускає вона неприродньо великі, бліді, слабуваті, але жадібні життя паростки, що з замкнутої пивничної теміні пнуться до сонця. І більше нічого не треба, щоб зрозуміти, звідки береться український комунізм, що ставить чорні хрести над тою землею.

Придивімось фактам:

Восени м. р. окружний суд у Замості засудив на кару смерти (замінену амнестією на досмертну вязницю), учня томашівської державної гімназії, українця Станіка, 21-літнього юнака, що застрілив свого товариша, запідозрілого у шпигунській роботі...

11. і 12. травня ц. р. той самий окружний суд на виїздній сесії в Томашові під проводом судді Пацевича розглядав справу 6-ох учнів тої самої гімназії, 4 жидів і 2 українців, запідозрених у приналежности до К. П. П. або К. П. З. У. Обвинувачував прок. Плещинський, боронило 8-ох адвокатів. Акт обвинувачення закидав усім підсудним, що від серпня 1935 р. вони належали до комуністичної партії, організували нелегальні збори, кольпортували комуністичну бібулу, виголошували реферат про совітський лад і збирали гроші на оборону свого товариша — Станіка.

Суд після двох днів розправи видав присуд: головну обвинувачену Бруху Ґелерштер засуджено на 8 років вязниці, усіх інших, між ними українців Івана Кучму і Володимира Мусю, на 2—3 роки.

А ось 3. червня ц. р. починається в Замості великий політичний процес проти 41 арештованих після подій минулої осени комуністичних діячів. Процес потріває кілька тижнів...

Про своєрідність і штучність українського комунізму на Холмщині ми вже писали. Але в обличчі нових актуальних подій, віч-на-віч грізного мементо, що на холмському годиннику знов видзвонює грізні червоні алярми — мало про ці справи писати. Треба просто кричати, **робити все можливе, щоб не було за пізно.**

Комунізм серед українського населення **Холмщини не має підстав істнування**, [illegible]

[illegible]

Маківка взяв за свою роботу гроші. Але про це знає кожний комуніст, що не зважаючи на те, йде з посвятою на судову салю. Бо Маківка був здібний узяти тільки нікчемні гроші, але був надто великим хамом, щоб зрозуміти обширну скалю національно-релігійних нюансів холмської душі.

На цю тему можна би писати грубі томи. І їх напишуть. Бо історія українського комунізму на Холмщині — це матеріял для неодної повісти.

А ми хочемо тільки коротко і лаконічно — так як лаконічні є вістки про нові і майбутні комуністичні процеси — ствердити, що український комунізм на Холмщині є **твором штучним і переходовим**. Він існуватиме там доти, доки не буде на Холмщині можливостей українського національного, організованого життя.

В інтересі українського народу, як теж польської держави, є ліквідувати цей комунізм **не тільки прокуратором**, а життєвим і реальним, передовсім **обективним підходом** до холмських національних справ.

Це не значить, щоб польська влада мала **українізувати холмську землю**. Це не має означати, щоб Польща зрікалася своїх прав та своєї місії. Польща має свою державну рацію і з нею мусить рахуватись.

Але польський хлоп на холмській потрійно зреґіоналізованій землі не мусить співати пісеньку: „Niechaj żyje Ukraina, bo my chcemy rządu Stalina..."(!) Польський хлоп повинен молитись у **свому костелі**, як холмський українець — у своїй церкві. А холмська дитина, нехай слухає релігії **в матірній мові**.

Р. Гучванович.

┼

2. червня 1937. р.
В ЧЕТВЕРТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
бл. п.
дир. Іллі Кокорудза
був. голови „Рідної Школи" і великого добродія
відбудеться
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в Архикатедральній церкві св. Юра
в год. 8.30 рано.
ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Щоб зростала традиція геройського культу!

Поклін українців усіх земель памяті вождя у Варшаві.

То була величава маніфестація української соборности. Українці з усіх земель, еміґранти з В. України, галичани, волиняки й поліщуки зібралися в мин. четвер разом, щоб поклонитися світлій памяти вождя й ідеї, що її він просто відівдав чином.

Реферат м-ра **Б. Ольхівського**, виголошений у тонації пориваючого динамічного патосу, щасливо ріжнився від попередніх. Видно було, що осягав свою ціль — трапляв до душ.

Характеристика вождя — влучна. Концертова частина, низка пісень у сольовому виконанні д-ра **В. Тисяка** і мужеського й мішаного хору під дир. **С. Сологуба** доповнила цілість академії. На салі, над естрадою, якої припадково знайшовся золотий напис: Вірібус унітіс, зібралась численно представники всіх кол українського громадянства: православне і греко-католицьке духовенство, б. старшини, студенство, робітники й усі, що вірять у реалізацію тої ідеї, для якої згинув як людина вождь, бо як вождь він живе.

*

З приводу академії У. Ц. К. слід зауважити, що неправильне вішання національного прапору, неувага й розгубленість публики, зайві брава й інші „дрібниці" — непотрібно **обнижують** рівень цього роду свят в очах чужинця і своїх власних. Так не повинно бути! **(КТВ.).**

—o—

МАКСАНС ВАН ДЕР МЕЕРШ*).

БУНТ.

Місто мало триста тисяч душ. Між Фурном і Брюґґом воно здіймало корінясту та міцну дзвіницю, собор з дахом з позелененої міді, базари з ґіґантичними сукнами, лічницю й навіть школи. Сто тисяч людей, з ремесла теслів, помивачів, чистильників, чесальників, сукновалів, навивальників, ткачів, фарбарів, стрижіїв, давильників, загонників, готувальників жило тут з вовни.

Люд зголоднілий й палкий гніздився під гострими дахами. У високих, худих домах з цегли та дерева, що знімались над вузькими вулицями і смородливими каналами, де гучні та теплі води фарбарів та змивачів полишали кольорові смуги.

Жили тут безладно. Брукували вулички, говорили про довід джерельної води. І кожного дня находили вбитих на боронах, що замикали вихід ріки. Оливні ліхтарні освітлювали всі закапелки. Хліб продавався тут дуже дорого, пиво найдешевше. Не минало тижня, щоб валки страйкарів не підступали під ратуш, вкючи про злидні та ненависть.

Проте звідусіль, покидаючи рідні села приходили сюди люди, щоб жити у великому місті.

Воно було побудоване на давніх мочарах, якими колись йшло русло ріки. Гаті заслоняли його від нагальних вихрів. І в віконцях своїх піддаш, дівчатка мелянхолійно зорили як біжать до півдня по зеленій, плоскій, напоєній водами рівнині чорні хмари городу. А з півночі, почерез подвійну загрозу гатей, на шиях шалених коней, з моря великого та сірого, на його білих зубах виринав, напухав, котився і брикався загін залізних хмар, під пугами вітру півночі, у супроводі варварських сурм...

Стеен Карель ван Артембурґ здіймався біля замку. Стеен це великий камяний дім. Стеен був Артембурґ був могутній як його пан. Карель урятував місто від облоги ґентців. Він відбив напасників, виборов свому місту право ткати срібні паволоки. Імя Кареля ван Артембурґа любило все місто, всі міщани та купці. Заздрили йому та ненавиділи його тільки прихильники барона Ґвібрехта, якому місто платило податок.

Цей податок був причиною великих заколотів; він вельми тяжив на сукні, вивоженому в Англію. Через нього конкуренція інших фляндських міст льондонської Ганзи ставала все грізніша. Міщанство непокоїлось, люд нарікав на пшеничні мита, через що дорожів хліб. Вже двічі в минувшині, старшина звохобилась проти батька барона Ґвібрехта і міщанство йшло їй з підмогою. Та їх ворохобню приборкувано.

Та ось цього року прийшов на передмістя один кармеліт; у лахмітті та босий накликав люд виходити з фабрик. Ввечері, він немов Ісус, сідав до човна і плив по гнилих каналах. Весла його гребців колотили намул і збивали чумні бризки. Стоячи напереді важкої та повільної барки, здіймаючи руки до люду, що глітно виходив до нього з домів і стовплювався на березі, отець Авґуст, в тіні величнього собору палко викликував прокляте та страшне імя свободи. І передмістя здіймали зловісний рик.

Вихор бунту летів над містом суконників:

— Знести права на вовну, — казали майстри-ткачі — і десять тисяч нових ремесел повстане в нашому місті.

— А скільки крамарів, а скільки люду на наших ярмарках? — шепотіли по ятках.

— Хліб буде дешевший, — говорив люд.

— Кращі заробітки, — обіцяли господарі.

Навіть у довкіллі ван Артембурґа говорено про бунт.

— Для нашого ймення та наших дітей це буде велика честь, коли тебе покличуть на вождя ворохобні, як уже йдуть чутки — шепотіла дружина ван Артембурґа

(Далі буде).

*) Ван Дер Меерш — франц. повістяр, що дістав цього року премію Ґонкурів.

Іван Кучма і Бруха Ґелеритер - 10 років за комунізм.

ПРО ЩО КАЖЕ НОВА СЕРІЯ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ХОЛМЩИНІ.

Варшава, у травні 1937.

Істнують **три комунізми** на Холмщині: жидівський, польський та український. Перший з них бушує по закамарках жидівських містечок і дає платних „вождів“, другий гуртує спекулянтів, робітників і розчаровані своєю владою групи лівих селян, здебільша кольоністів, третій — найцікавіший і найтрагічніший. — „Український комунізм“ на Холмщині виріс **як закон природи,** як право туги життя за сонцем. Щоб це зрозуміти, щоб собі уявити буйні рости, найдивніші екстреми холмсько-українського лихоліття, треба зійти лише до першої-ліпшої пивниці, де заховано наприклад, картоплю і приглянутись, як буйно випускає вона неприродньо великі, бліді, слабуваті, але жадібні життя паростки, що з замкнутої пивничної теміні лнуться до сонця. І більше нічого не треба, щоб зрозуміти, звідки береться український комунізм, що ставить чорні хрести над тою землею.

Придивімось фактам:

Восени м. р. окружний суд у Замості засудив на кару смерти (замінену амнестією на досмертну вязницю), учня томашівської державної ґімназії, українця Станіка, 21-літнього юнака, що застрілив свого товариша, запідозрілого у шпигунській роботі...

11. і 12. травня ц. р. той самий окружний суд на виїздній сесії в Томашові під проводом судді Пацевича розглядав справу 6-ох учнів тої самої ґімназії, 4 жидів і 2 українців, запідозрених у приналежности до К. П. П. або К. П. З. У. Обвинувачував прок. Плещинський, боронило 8-ох адвокатів. Акт обвинувачення закидав усім підсудним, що від серпня 1935 р. вони належали до комуністичної партії, орґанізували нелеґальні збори, кольпортували комуністичну бібулу, виголошували реферат про совітський лад і збирали гроші на оборону свого товариша — Станіка.

Суд після двох днів розправи видав присуд: головну обвинувачену Бруху Ґелеритер засуджено на 8 років вязниці, усіх інших, між ними українців Івана Кучму і Володимира Мусю, на 2—3 роки.

А ось 3. червня ц. р. починається в Замості великий політичний процес проти 41 арештованих після подій минулої осени комуністичних діячів. Процес потріває кілька тижнів...

Про своєрідність і штучність українського комунізму на Холмщині ми вже писали. Але в обличчі нових актуальних подій, віч-на-віч грізного мементо, що на холмському годиннику знов видзвонює грізні червоні алярми — мало про ці справи писати. Треба просто кричати, **робити все можливе, щоб не було за пізно.**

Комунізм серед українського населення Холмщини **не має підстав істнування,** але існуватиме там доти, **доки існуватиме залізна смуга сокальсько-бужанського кордону,** палахкотітиме доти червоним погубним полумям, доки темні селянські душі не перестануть тужити, як паростки захованої в пивниці бараболі, до сонця, сонця **національного розвитку.**

Неправда, що окружний суд у Замості засуджує комуністів-українців, як неправдою є, що холмська молодь є атеїстична. Зате правдою є, що тюремні келії комуністичних вязнів заповнюють українці, які стихійно шукали свого народу, а не знайшовши його почерез барієри адміністраційно-правної натури — пішли наосліп за проводом червоних, **замаскованих** аґітаторів. Але й тоді навіть ті „українські комуністи“ — жертви нашого часу — не затратили свого природнього гону, **підсвідомого шукання** батьківщини, не затратили почуття національної окремішности.

І тому, як не треба вважати парадоксом речення, **що холмський комунізм народжується під дверима зачиненої церкви,** так не треба дивуватися, що найзавзятіші холмські комуністи намагаються говорити тільки: „добрий день“ (а не — як там кажуть — „дзінь-добри“), лише „це“ (а не — „тоє“) і, демонструючи на судовій салі, співають **український національний** гимн.

Бо комунізм на Холмщині не народився — як дехто думає — з ґешефтярської Маківкової концепції, але прийнявся тому, що мусів прийти — кажучи обережно, як маніфестація проти обмежень української національної свідомости. Маківка взяв за свою роботу гроші. Але про це знає кожний комуніст, що не зважаючи на те, йде з посвятою на судову салю. Бо Маківка був здібний узяти тільки нікчемні гроші, але був надто великим хамом, щоб зрозуміти обширну скалю національно-релігійних нюансів холмської душі.

На цю тему можна би писати грубі томи. І їх напишуть. Бо історія українського комунізму на Холмщині — це матеріял для неодної повісти.

А ми хочемо тільки коротко і лаконічно — так як лаконічні є вістки про нові і майбутні комуністичні процеси — ствердити, що український комунізм на Холмщині є **твором штучним і переходовим.** Він існуватиме там доти, доки не буде на Холмщині можливостей українського національного, організованого життя.

В інтересі українського народу, як теж польської держави, є ліквідувати цей комунізм **не тільки прокуратором,** а життєвим і реальним, передовсім **обективним підходом** до холмських національних справ.

Це не значить, щоб польська влада мала **українізувати холмську землю.** Це не має означати, щоб Польща зрікалася своїх прав та своєї місії. Польща має свою державну рацію і з нею мусить рахуватись.

Але польський хлоп на холмській потрійно зреґіоналізованій землі не мусить співати пісеньку: „Niechaj żyje Ukraina; bo my chcemy rządu Stalina...“(!) Польський хлоп повинен молитись у **свому костелі,** як холмський українець — у своїй церкві. А холмська дитина, нехай слухає релігії **в матірній мові.**

Р. Гучванович.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Щоб зростала традиція геройського культу!

Поклін українців усіх земель памяті вожда у Варшаві.

То була величава маніфестація української соборности. Українці з усіх земель, еміґранти з В. України, галичани, волиняки й поліщуки зібралися в мин. четвер разом, щоб поклонитися світлій памяти вожда й ідеї, що її він просто відірвав чином.

Реферат м-ра **Б. Ольхівського,** виголошений у тонації пориваючого динамічного патосу, щасливо ріжнився від попередніх. Видно було, що осягав свою ціль — трапляв до душ.

Характеристика вожда — влучна. Концертова частина, низка пісень у сольовому виконанні д-ра **В. Тисяка** і мужеського й мішаного хору під дир. **С. Сологуба** доповнила цілість академії. На салі, над естрадою, якої припадково знайшовся золотий напис: Вірібус унітіс, зібрались численно представники всіх кол українського громадянства: православне і греко-католицьке духовенство, б. старшини, студенство, робітники й усі, що вірять у реалізацію тої ідеї, для якої згинув як людина вожд, бо як вожд він живе.

З приводу академії У. Ц. К. слід завважити, що неправильне вішання національного прапору, неувага й розгубленість публики, зайві брава й інші „дрібниці“ — непотрібно **обнижують** рівень цього роду свят в очах чужинців і своїх власних. Так не повинно бути! **(КТВ.).**

—o—

МАКСАНС ВАН ДЕР МЕЕРШ*).

БУНТ.

Місто мало триста тисяч душ. Між Фурном і Брюґґом воно здіймало корінясту та міцну дзвіницю, собор з дахом з позелененої міді, базари з гігантичними сукнами, лічницю й навіть школи. Сто тисяч людей, з ремесла теслів, помивачів, чистильників, чесальників, сукновалів, навивальників, ткачів, фарбарів, стрижіїв, давильників, загонників, готувальників жило тут з вовни.

Люд зголоднілий і палкий гніздився під гострими дахами. У високих, худих домах з цегли та дерева, що знімались над вузькими вулицями і смородливими каналами, де гучні та теплі води фарбарів та змивачів полишали кольорові смуги.

Жили тут безладно. Брукували вулички, говорили про довід джерельної води. І кожного дня находили вбитих на боронах, що замикали вихід ріки. Оливні ліхтарні освітлювали всі закапелки. Хліб продавався тут дуже дорого, питво якнайдешевше. Не минало тижня, щоб валки страйкарів не підступали під ратуш, виючи про злидні та ненависть.

Проте звідусіль, покидаючи рідні села приходили сюди люди, щоб жити у великому місті.

Воно було побудоване на давніх мочарах, якими колись йшло русло ріки. Гаті заслоняли його від нагальних вихрів. І в віконцях своїх піддаш, дівчатка мелянхолійно зорили як біжать до півдня по зеленій, плоскій, напоєній водами рівнині чорні хмари городу. А з півночі, почерез подвійну загрозу гатей, на шиях шалених коней, з моря великого та сірого, на його білих зубах виринав, напухав, котився і брикався загін залізних хмар, під пугами вітру півночі, у супроводі варварських сурм...

Стеен Карель ван Артембург здіймався біля замку. Стеен це великий камяний дім. Стеен ван Артембург був могутній як його пан. Карель урятував місто від облоги ґентців. Він відбив напасників, виборов свому місту право ткати срібні паволоки. Імя Кареля ван Артембурга любило все місто, всі міщани та купці. Заздрили йому та ненавиділи його тільки прихильники барона Ґвібрехта, якому місто платило податок.

Цей податок був причиною великих заколотів; він вельми тяжив на сукні, вивоженому в Англію. Через нього конкуренція інших фляманських міст льондонської Ганзи ставала все грізніша. Міщанство непокоїлось, люд нарікав на пшеничні мита, через що дорожів хліб. Вже двічі в минувшині старшина звопохобилась проти батька барона Ґвібрехта і міщанство йшло їй з підмогою. Та їх ворохобню приборкувано.

Та ось цього року прийшов на передмістя один кармеліт; у лахмітті та босий накликав люд виходити з фабрик. Ввечері, він немов Ісус, сідав до човна і плив по гнилих каналах. Весла його гребців колотили намул і збивали чумні бризки. Стоячи напереді важкої та повільної барки, здіймаючи руки до люду, що глітно виходив до нього з домів і стовплювався на березі, отець Авґуст, в тіні величнього собору палко викликував прокляте та страшне імя свободи. І передмістя здіймали зловісний рик.

Вихор бунту летів над містом суконників:

— Знести права на вовну, — казали майстри-ткачі — і десять тисяч нових ремесел повстане в нашому місті.

— А скільки крамарів, а скільки люду на наших ярмарках? — шепотіли по ятках.

— Хліб буде дешевший, — говорив люд.

— Кращі заробітки, — обіцяли господарі.

Навіть у довкіллі ван Артембурга говорено про бунт.

— Для нашого імення та наших дітей це буде велика честь, коли тебе покличуть на вожда ворохобні, як уже йдуть чутки — шепотіла дружина ван Артембурга

(Далі буде)

---

*) Ван Дер Меерш — франц. повістяр, що дістав цього року премію Ґонкурів.

З українського життя у Кракові.

Краків, травень 1937.

СВЯТО МАТЕРІ.

Буває іноді, що вистава чи яка інша імпреза виходить добре навіть тоді, коли на салі лише двацять або трицять осіб. Але воно можливе лише у випадку, коли ініціятори та виконавці тих „святкувань“ не „зражені“ ентузіязмом свого діла...

Так святкувала тут рідношкільна дітвора своє велике свято матері в неділю 16. V. Прекрасна погода, догідна пора і врешті добірна, дбайливо підготована та настроєво виведена програма повинні були зібрати хоч... 100 гостей. А тим часом мамів заступала делеґація може з 10 осіб, до того ще кількох батьків, трохи студентів тай пару служниць — от і всі... Жаль і сором писати про ту нічим неоправдану байдужість „старих“! Але може хоч це поможе на будуче...

Мабуть найкращі точки свята — це дитячий хоровід „У нас велике нині свято“ та „дитяча ревія“. До всіх співів форт. супровід дала п. Мариновичівна.

Шкода, що в усіх деклямаціях та рефератах за мало уваги звернено на правильну вимову та на наголошування українських слів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Спізнені Заг. Збори філії Т-ва „Відродження“ у Кракові відбулися 17. V. Із звітів минулорічних виділових видно, що праця філії йшла досить жваво. В першу чергу виділ та члени словом і прикладом ширили абстинентські ідеї між громадянством і впливали на те, що вже багато забав та інших імпрез відбулося тут без алькоголю. Для затіснення товариських звязків та придбання фондів філія уладжувала театр. вистави, прогульки та забави, що назагал тішилися симпатіями громадян.

Велику бібліотеку дуже гарно упорядкував б. скарбник М. Кравчук. Довги філії значно зменшилися. Всіх членів має філія 42.

До нового виділу вибрані: В. Захаркевич — голова, М. Сквіртнянський — заст. голови, М. Кравчук — секр. Н. Надяк — скарбник, М. Ковалівна — бібліотекар, О. Шурґот — господар, М. Трибалівна — референт відчитово-забавовий. Заст. виділових: Іза Левицька-Павликова, М. Бабяк, О. Мальчівський. Контр. Комісія: П. Мацелюх, Гр. Матчишин, В. Кокоруда.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ МІХНОВСЬКОГО.

В неділю 23. V. уладили тут українські студенти під фірмою „Просвіти“ академію в честь М. Міхновського з такою програмою: 1) Вступне слово — п. Вережак, 2) „Вкраїно-Мати“ — муж. хор, 3) Реферат п. Лапічака, 4) Стебельський Б.: деклямація, 5) „За рідний край“ — муж. хор.

Хор під управою студ. А. Білинського. Дуже добрий реферат п. Лапічака тому, що щирий, з власного, глибокого переконання та без „великих слів“.

Я.

Підводний човен, що сторпедував корабель „Сіюдад де Барсельона“ не належав до Німеччини.

У Берліні рішуче заперечують вістку, немов би це німецький підводний човен сторпедував пасажирський човен „Сіюдад де Барсельона“, який випливав з барсельонської пристані і з якого затонуло коло 60 людей.

Цікаве, що французька преса не займає ніякого становища до затоплення корабля і навіть не застановляється над тим, до якої держави належав підводний човен.

АНАРХІСТИ В БАРСЕЛЬОНІ НЕ ПІДДАЛИСЬ.

Як повідомляє Авас з Перпініяну, утікачі з Катальонії заявили, що **анархісти дальше панами ситуації в Барсельоні.** Вони мають у своїх руках електрівню і частину телефонічної централі, а також сидять у кріпості Монтхук і дільницю Торасса.

Становище анархістів дуже сильне; військовий диктатор Катальонії, ґен. Позас, мусітиме зажадати нової підмоги, щоб остаточно розправитися з ними.

Втікачі з Леріди оповідають, що курінь червоної міліції, машеруючи перед тижнем містом, підпалив тамошню катедру й розстріляв 52 священиків.

ЖЕРТВИ БОМБ.

Радіо з Барсельони повідомило, що у висліді останнього бомбардування згинуло 79 осіб, а 144 ранено.

Як працює Товариство „Карпатія“.

В понеділок 31. травня ц. р. відбулися Загальні Збори Т-ва вз. обезпечень на життя „Карпатія“. Збори відкрив в год. 5-ій попол. перший заступник голови Надзірної Ради **о. крил. Василь Лициняк**, стверджуючи їх правосильність. Опісля щирими словами згадав про смерть бл. п. д-ра Степана Федака, довголітнього голови Надзірної Ради та 22-ох померлих у діловому році членів Т-ва „Карпатія“. Присутні вшанували память померших повстанням з місць. З черги, на внесок о. крил. Лициняка присутні вибрали предсідником Зборів **рад. Ю. Мудрака**, який покликав на секретаря дир. Мартюка, а на скрутаторів о. кан. Галянта і дир. О. Пащака.

Основний звіт з діяльности Т-ва і пояснення рахункових замкнень за 1935 р. склав дир. **Іван Гижа.**

Не зважаючи на важкі умовини праці в ділянці життевих обезпек Т-во „Карпатія“ виявило у своїй діяльності поважні моральні і матеріяльні успіхи. І так у 1936 р. виставила „Карпатія“ 811 нових поліс з обезпеч. капіталом 1,770.105 зол. В тому часі зменшилося наслідком смерти, уневажнення, скінчення речинця, тощо, 345 обезпек з обезпеченевим капіталом 1,159.062 зол., так, що дня 31. грудня 1936 р. мала „Карпатія“ 2650 безпосередніх обезпек з обезпеченим капіталом 7,278.411 зол. Збір складок від безпосередніх обезпек приніс 312.001,43 зол. Смертних випадків було у звітовому році 13 з обезпеченим капіталом 42.435 зол. Відкупів виплачено на 25.018,12 зол. Разом у звітовому році „Карпатія“ виплатила чи пак зарезервувала до виплати обезпеченим 79.201,12 зол., а в 1935 році 53.034,16 зол., себто у звітовому році більше на 26.166,96 зол. Полісові позички членам, дійшли 125.966,60 зол. Фонди і технічні резерви „Карпатії“ зросли у звітовому році на 218.473,97 зол. і дня 31. грудня 1936 р. сягали **1,102.100,98** зол. Всі фонди мають повне законом приписане покриття, а обезпеченевий фонд має покриття вище, ніж цього вимагають законні постанови. Звіт. рік замкнула „Карпатія“ біл. надвишкою в сумі 126.025,89 зол. В 1936 р. „Какпатія приступила до будови 3-поверх. мешканевого дому при вул. Глибокій (напроти політехніки), що буде викінчений мабуть до серпня ц. р. Це вже друга власна камениця „Карпатії“, що в ній буде ульокована частина обезпеченевих фондів Т-ва. Дуже відрадним проявом у діяльності „Карпатії“ є змагання поширити життеві обезпечення серед українського селянства. „Карпатія“ почала в тому напрямі планову акцію, що найшла зрозуміння і піддержку в українськім кооперативнім світі, зокрема в дирекції РСУК. Ця акція вимагатиме багато праці і часу. Є надія, що українське селянство зрозуміє вагу життевих обезпечень передовсім при здійснюванні засади неподільности ґрунтів. Тепер уже є обезпечених у „Карпатії“ 160 селян і 285 низових кооператорів, зпоміж яких більшість є селянами. В останніх часах життеві обезпечення зачинають заключувати також наші купці, промисловці та ремісники, які в інших народів дають найбільше число обезпечених.

В імені Контрольної Комісії склав звіт **Юліян Савчак**, стверджуючи згідність і правильність рахункових замкнень та поставив внесок на їх затвердження і признання управі та Н. Раді Т-ва абсолюторії.

Заг. Збори одноголосно затвердили предложені Управою рахункові замкнення „Карпатії“ за 1936 р. та одноголосно признали абсолюторію. Згідно з внеском Н. Ради приділили Заг. Збори з білянсової надвишки за 1936 р. зол. 11.000 на опроцентування основного капіталу 92.020·71 зол. до запасного капіталу, 11.502.56 зол. до фонду на ріжницю курсів валют і вартісних паперів.

З черги переведено вибори чотирьох членів Надз. Ради. Вибрано наново тих самих членів, а саме: **дир. Миколу Заячківського, д-ра Костя Левицького, дир. Ярослава Скопляка і дир. Івана Тиктора.** На місце бл. п. д-ра Степана Федака ввійшов ще в січні ц. р. п. **Іван Поритко**, дир. Окружного Союзу Кооператив у Рогатині. Заступниками членів Надзірної Ради на 1 рік вибрано: **о. канц. Миколу Галянта, д-ра Павла Кривуцького і дир. Ілька Лисого.** Згідно з внеском Надз. Ради переведено зміну § 11. статуту „Карпатії“ щодо сплати основного капіталу.

Заг. Збори мали наскрізь діловий характер. Вони виявили, що Т-во „Карпатія“ дуже добре розвивається і своєю солідарністю та гарним веденням аґенд заслуговує на повне довіря нашого громадянства.

З освітньої комісії сойму.

Нині відбулося засідання соймової освітньої комісії, в якій узяв участь мін. Сьвентославський віцемін. Уейський та кількох вищих урядовців міністерства віросповідань і освіти та президії ради міністрів.

Перш за все на денний порядок прийшов законопроект про „Фонд національної культури“. Комісія приняла більшість сенатських поправок за винятком 3. і 4. статті.

Дальше комісія радила над новелею до закону про устрій вищих шкіл. Забирали голос: пос. Похмурський, пос. Дрозд‑Ґеримський та мін Свентославський.

ДЕ ЛЯ РОК ПРИСТУПАЄ ДО „ФРОНТУ СВОБОДИ“.

Підчас конґресу „Французької суспільної партії“ в Кеннені її провідник Де ля Рок у промові заявив, що злука його партії з „фронтом свободи“ залежить від деяких умовин, які мають вияснити взаємні зобовязання та запевнити партіям свободу ділання. Рівночасно Де ля Рок заявив, що „французька суспільна партія“ підтримає посла Доріо при доповнюючих виборах до міської ради в Сан Дені.

САМОВБИВСТВО БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ДОСТОЙНИКА.

Ґамарнік, заступник наркома оборони і член центрального комітету партії відібрав собі життя. Як причину смерти подають урядові кола ге, що він „брав участь у протисовітській змові“.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМІЄР.

Японський цісар поручив предсідникові сенату князеві Коное місію утворити новий уряд. Кн. Коное має підтримку військових, політичних і фінансових кол, тому правдоподібно йому пощастить склеїти досить трівкий уряд. Після невдатного перевороту в березні 1936 р. він не приняв місії творити уряд.

—o—

По широкому світі.

Польський президент Мосціцький виїхав нині до Букарешту. Румунський король Карло зревізитує його 26. ц. м.

Французький уряд рішуче заперечив поголоску, що старшини французької армії беруть участь в еспанській громадянській війні.

11. міжнародній конґрес союзу боротьби проти комінтерну відбувся в Женеві при співучасти представників 16 народів.

Сирійський парлямент узнав себе єдиним компетентним законодатним органом для санджаку Александрети.

В індійському місті Бомбай дійшло до заворушень. Юрба атакувала трамваї та автобуси поліція стріляла, 3 особи убито, коло 100 ранено.

Болівійський президент хотів уступити, але сенат не приняв його димісії.

З українського життя у Кракові.

Краків, травень 1937.

СВЯТО МАТЕРІ.

Буває іноді, що вистава чи яка інша імпреза виходить добре навіть тоді, коли на салі лише двацять або трицять осіб. Але воно можливе лише у випадку, коли ініціятори та виконавці тих „святкувань“ не „зражені“ ентузіязмом свого діла...

Так святкувала тут рідношкільна дітвора своє велике свято матері в неділю 16. V. Прекрасна погода, догідна пора і врешті добірна, дбайливо підготована та настроєво виведена програма повинні були зібрати хоч... 100 гостей. А тим часом мамів заступала делегація може з 10 осіб, до того ще кількох батьків, трохи студентів тай пару служниць — от і всі... Жаль і сором писати про ту нічим неоправдану байдужість „старих“! Але може хоч це поможе на будуче...

Мабуть найкращі точки свята — це дитячий хоровід „У нас велике нині свято“ та „дитяча ревія“. До всіх співів форт. супровід дала п. Мариновичівна.

Шкода, що в усіх деклямаціях та рефератах за мало уваги звернено на правильну вимову та на наголошування українських слів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ВІДРОДЖЕННЯ“.

Спізнені Заг. Збори філії Т-ва „Відродження“ у Кракові відбулися 17. V. Із звітів минулорічних виділових видно, що праця філії йшла досить жваво. В першу чергу виділ та члени словом і прикладом ширили абстинентські ідеї між громадянством і впливали на те, що вже багато забав та інших імпрез відбулося тут без алькоголю. Для затіснення товариських звязків та придбання фондів філія уладжувала театр. вистави, прогульки та забави, що назагал тішилися симпатіями громадян.

Велику бібліотеку дуже гарно упорядкував б. скарбник М. Кравчук. Довги філії значно зменшилися. Всіх членів має філія 42.

До нового виділу вибрані: В. Захаркевич — голова, М. Сквіртнянський — заст. голови, М. Кравчук — секр. Н. Надяк — скарбник, М. Ковалівна — бібліотекар, О. Шурґот — господар, М. Трибалівна — референт відчитово-забавовий. Заст. виділових: Іза Левицька-Павликова, М. Бабяк, О. Мальчівський. Контр. Комісія: П. Мацелюх, Гр. Матчишин, В. Кокоруда.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ МІХНОВСЬКОГО.

В неділю 23. V. уладили тут українські студенти під фірмою „Просвіти“ академію в честь М. Міхновського з такою програмою: 1) Вступне слово — п. Вережак, 2) „Вкраїно-Мати“ — муж. хор, 3) Реферат п. Лапічака, 4) Стебельський Б.: деклямація, 5) „За рідний край“ — муж. хор.

Хор під управою студ. А. Білинського. Дуже добрий реферат п. Лапічака тому, що щирий, з власного, глибокого переконання та без „великих слів“.

Я.

Підводний човен, що сторпедував корабель „Сіюдад де Барсельона“ не належав до Німеччини.

У Берліні рішуче заперечують вістку, немов би це німецький підводний човен сторпедував пасажирський човен „Сіюдад де Барсельона“, який випливав з барсельонської пристані і з якого затонуло коло 60 людей.

Цікаве, що французька преса не займає ніякого становища до затоплення корабля і навіть не застановляється над тим, до якої держави належав підводний човен.

АНАРХІСТИ В БАРСЕЛЬОНІ НЕ ПІДДАЛИСЬ.

Як повідомляє Авас з Перпінїяну, утікачі з Катальонії заявили, що **анархісти дальше панами ситуації в Барсельоні**. Вони мають у своїх руках електрівню і частину телефонічної централі, а також сидять у кріпості Монтхук і дільницю Торасса.

Становище анархістів дуже сильне; військовий диктатор Катальонії, ген. Позас, мусітиме зажадати нової підмоги, щоб остаточно розправитися з ними.

Втікачі з Леріди оповідають, що курінь червоної міліції, машеруючи перед тижнем містом, підпалив тамошню катедру й розстріляв 52 священиків.

ЖЕРТВИ БОМБ.

Радіо з Барсельони повідомило, що у висліді останнього бомбардування згинуло 79 осіб, а 144 ранено.

Як працює Товариство „Карпатія“.

В понеділок 31. травня ц. р. відбулися Загальні Збори Т-ва вз. обезпечень на життя „Карпатія“. Збори відкрив в год. 5-ій попол. перший заступник голови Надзірної Ради **о. крил. Василь Лициняк**, стверджуючи їх правосильність. Опісля щирими словами згадав про смерть бл. п. д-ра Степана Федака, довголітнього голови Надзірної Ради та 22-ох померлих у діловому році членів Т-ва „Карпатія“. Присутні вшанували память померших повставанням з місць. З черги, на внесок о. крил. Лициняка присутні вибрали предсідником Зборів рад. **Ю. Мудрака**, який покликав на секретаря дир. Мартюка, а на скрутаторів о. кан. Ґалянта і дир. О. Пащака.

Основний звіт з діяльности Т-ва і пояснення рахункових замкнень за 1936 р. склав дир. **Іван Ґижа.**

Не зважаючи на важкі умовини праці в ділянці життєвих обезпек Т-во „Карпатія“ виявило у своїй діяльності поважні моральні і матеріяльні успіхи. І так у 1936 р. виставила „Карпатія“ 811 нових поліс з обезпеч. капіталом 1,770.105 зол. В тому часі зменшилося наслідком смерти, уневажнення, скінчення речинця, тощо, 345 обезпек з обезпеченевим капіталом 1,159.062 зол., так, що дня 31. грудня 1936 р. мала „Карпатія“ 2650 безпосередніх обезпек з обезпеченим капіталом 7,278.411 зол. Збір складок від безпосередніх обезпек приніс 312.001,43 зол. Смертних випадків було у звітовому році 13 з обезпеченим капіталом 42.435 зол. Відкупів виплачено на 25.018,12 зол. Разом у звітовому році „Карпатія“ виплатила чи пак зарезервувала до виплати обезпеченим 79.201,12 зол., а в 1935 році 53.034,16 зол., себто у звітовому році більше на 26.166,96 зол. Полісові позички членам, дійшли 125.966,60 зол. Фонди і технічні резерви „Карпатії“ зросли у звітовому році на 218.473,97 зол. і дня 31. грудня 1936 р. сягали **1,102.100,98** зол. Всі фонди мають повне законом приписане покриття, а обезпеченевий фонд має покриття вище, ніж цього вимагають законні постанови. Звіт. рік замкнула „Карпатія“ біл. надвишкою в сумі 126.025,89 зол. В 1936 р. „Какпатія приступила до будови 3-поверх. мешканевого дому при вул. Глибокій (напроти політехніки), що буде викінчений мабуть до серпня ц. р. Це вже друга власна камениця „Карпатії“, що в ній буде уліокована частина обезпеченевих фондів Т-ва. Дуже відрадним проявом у діяльності „Карпатії“ є змагання поширити життеві обезпечення серед українського селянства. „Карпатія“ почала в тому напрямі плянову акцію, що найшла зрозуміння і піддержку в українськім кооперативнім світі, зокрема в дирекції РСУК. Ця акція вимагатиме багато праці і часу. Є надія, що українське селянство зрозуміє вагу життевих обезпечень передовсім при здійснюванні засади неподільности ґрунтів. Тепер уже є обезпечених у „Карпатії“ 160 селян і 285 низових кооператорів, зпоміж яких більшість є селянами. В останніх часах життеві обезпечення зачинають заключувати також наші купці, промисловці та ремісники, які в інших народів дають най. більше число обезпечених.

В імені Контрольної Комісії склав звіт д-р **Юліян Савчак**, стверджуючи згідність і правильність рахункових замкнень та поставив внесок на їх затвердження і признання управі та Н. Раді Т-ва абсолюторії.

Заг. Збори одноголосно затвердили предложені Управою рахункові замкнення „Карпатії“ за 1936 р. та одноголосно признали абсолюторію. Згідно з внеском Н. Ради приділили Заг. Збори з білянсової надвишки за 1936 р. зол. 11.000 на опроцентування основного капіталу 92.020.71 зол. до запасного капіталу, 11.502.59 зол. до фонду на ріжницю курсів валют і цінних паперів.

З черги переведено вибори чотирьох членів Надз. Ради. Вибрано наново тих самих членів, а саме: **дир. Миколу Заячківського, д-ра Костя Левицького, дир. Ярослава Скопляка і дир. Івана Тиктора.** На місце бл. п. д-ра Степана Федака ввійшов ще в січні ц. р. п. **Іван Порятко**, дир. Окружного Союзу Кооператив у Рогатині. Заступниками членів Надзірної Ради на 1 рік вибрано: **о. канц. Миколу Ґалянта, д-ра Павла Кривуцького і дир. Ілька Лисого.** Згідно з внеском Надз. Ради переведено зміну § 11. статуту „Карпатії“ щодо сплати основного капіталу.

Заг. Збори мали наскрізь діловий характер. Вони виявили, що Т-во „Карпатія“ дуже добре розвивається і своєю солідарністю та гарним веденням агенд заслуговує на повне довіря нашого громадянства.

З освітньої комісії сойму.

Нині відбулося засідання соймової освітньої комісії, в якій узяв участь мін. Сьвентославський віцемін. Уєйський та кількох вищих урядовців міністерства віроісповідань і освіти та президії ради міністрів.

Перш за все на денний порядок прийшов законопроєкт про „Фонд національної культури“. Комісія приняла більшість сенатських поправок за винятком 3. і 4. статті.

Дальше комісія радила над новелею до закону про устрій вищих шкіл. Забирали голос: пос. Похмурський, пос. Дрозд-Геримський та мін Свєнтославський.

ДЕ ЛЯ РОК ПРИСТУПАЄ ДО „ФРОНТУ СВОБОДИ“.

Підчас конґресу „Французької суспільної партії“ в Кенніені її провідник Де ля Рок у промові заявив, що злука його партії з „фронтом свободи“ залежить від деяких умовин, які мають виснити взаємні зобовязання та запевнити партіям свободу ділання. Рівночасно Де ля Рок заявив, що „французька суспільна партія“ підтримає посла Доріо при доповняючих виборах до міської ради в Сан Дені.

САМОВБИВСТВО БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ДОСТОЙНИКА.

Ґамарнік, заступник наркома оборони і член центрального комітету партії відібрав собі життя. Як причину смерти подають урядові кола те, що він „брав участь у протисовітській змові“.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМІЄР.

Японський цісар поручив предсідникові сенату князеві Коное місію утворити новий уряд. Кн. Коное має підтримку військових, політичних і фінансових кол, тому правдоподібно йому пощастить склеїти досить тривкий уряд. Після невдатного перевороту в березні 1936 р. він не приняв місії творити уряд.

—o—

По широкому світі.

Польський президент Мосціцький виїхав нині до Букарешту. Румунський король Карло зревізитує його 26. ц. м.

Французький уряд рішуче заперечив поголоску, що старшини французької армії беруть участь в еспанській громадянській війні.

11. міжнародній конґрес союзу боротьби проти комінтерну відбувся в Женеві при співучасти представників 16 народів.

Сирійський парлямент узнав себе єдиним компетентним законодатним органом для санджаку Александрети.

В індійському місті Бомбай дійшло до заворушень. Юрба атакувала трамваї та автобуси поліція стріляла, 3 особи убито, коло 100 ранено.

Болівійський президент хотів уступити, але сенат не приняв його димісії.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

20-ті роковини заснування Українського Правничого Товариства в Києві.

На провесні української революції, яка спершу подобала на тодішні весняні, напоєні золотим сонцем, київські дні, — збори, зїзди, демонстрації відбувалися в Києві майже безперервно, урочисто манифестуючи пробудження нації. І відомости про ці маніфестації хвилями заливали всю Україну, приєднуючи до ідеї національного руху, національного відродження, все ширші кола її громадян. Проте були й осередки, що неначе камяні скелі, залишалися непорушні серед шумливого українського весняного, радісного моря.

Одною з таких наймицніших скель було судівництво на Україні взагалі та в Києві зокрема.

Друкувались в ґазетах відозви українських організацій; склався український національний центр — Українська Центральна Рада: відбувалися зїзди: кооперативний, селянський, українських партій, військовий; гомоніли звуки оркестр та хорів; маяли жовто-блакитні прапори підчас українських маніфестацій. Але все це ніби не доторкувало великого будинку в самісінькому центрі міста, на Софійському майдані; ніби нічого не було чути там, крізь його позачинювані важкі двері; ніби нічого не було видно звідти, крізь його позакурювані, давно не миті, зачинені, великі вікна.

А проте чимало було серед осіб, які урядували там, у тому будинку, членів судової палати, окружного суду, прокураторського нагляду, судових слідчих тощо, українців з походження. Однак глузуючи читали всі вони газетні повідомлення про зростання українського національного руху, з призирством ставилися до всього українського.

У квітні, на загальних зборах співробітників київського окружного суду, один з піонірів українського руху серед судового апарату, Григорій Вовкушівський, висока, худощава, вже сива постать, трохи подібна до Дон Кіхота і з зовнішнього свого вигляду і з свого найбільш ентузіястичного підходу до всього українського, запропонував було привітати Центральну Раду, але пропозицію його відкинули величезною більшістю голосів. Проте у тому самому місяці 1917 р. виникла вже серед небагатьох ще тоді українських правників думка обєднатися, незалежно від вузького фаху, партійности, в якомусь правничому українському обєднанні, сконсолідувати українську правничу думку. Для цього гадали скликати український правничий зїзд, обмінятися думками і закласти таке обєднання.

І вже наприкінці квітня створено організаційне бюро для скликання цього зїзду. На чолі його стояв адвокат п. Михайло Ткаченко, а входили до нього пп. Вовкушівський, мировий суддя Лащенко, адвокати Войткевич-Павлович, Яковлів та інші. Засідання відбувалися в помешканні п. Ткаченка на Великій Підвальній ч. 38. Зїзд намічено скликати у Києві по першому військовому зїзді.

Ідея цього зїзду була значно популярніша між правниками на Україні, ніж у самому Києві. А тодішня київська російська преса навіть дивувалася, який це може бути український правничий зїзд і що саме може означати вислів „український правник"? Зрозуміле, що український центр зустрів ідею зїзду дуже прихильно, і на засідання зїзду призначено навіть салю Центральної Ради.

Ось так по закінченні першого українського військового зїзду в травні 1917 р. відкрито і перший український правничий зїзд. Зібралося щось 50 осіб, головно зпоза Києва. Отже у травні 1917 р. знайшлося вже 50 правників на Україні, які отверто заманіфестували себе українськими правниками. Багато учасників зїзду було у військовому одінню. Були це правники, які перебували у війську і як представники полків зїхалися на військовий зїзд, а там залишилися теж і на правничім.

Головою зїзду вибрано члена київського окружного суду п. Миколу Радченка, почесним головою — голову Центральної Ради, проф. Михайла Грушевського, який і відкрив зїзд своєю промовою. В тих часах ще напів інстинктовно для більшости національного руху, кожне слово цього дійсно українського не тільки вченого не тільки історика, найкращого знавця українського минулого, але і першого громадянина українця, першого голови свого ще напівреального уряду, набирали спеціяльного значіння, являли собою щось знамение, якесь відкриття, пророцтво, проголошення.

І Михайло Грушевський, витаючи зїзд української інтеліґенції, українських інтелектуальних сил, закликав присутніх до творчої праці на користь батьківщини, що прокидалася до нового життя, на користь у переважній більшости ще несвідомого народу. Зазначав, що українські юристи мають добру спадщину, мають добрий ґрунт для праці, бо це ж український нарід створив і „Руську Правду" і „Литовський Статут" і „Правила, по которымъ судиться Малороссійський народъ. Казав Грушевський, що украінський нарід має багато шляхотних прикмет. Одна з таких прикмет є бажання правди. Цю рису скарикатуризували в останніх часах, мовляв це тільки бажання волочитися по судах.

Підкреслив, що над цим, високо культурним по суті народом, провадили багато років найзлочинніші експерименти, виховуючи, навчаючи і судячи його чужою, часто цілком незрозумілою йому мовою по судах, чужих йому, цьому народові і національно і соціяльно.

Отже українські юристи мають тепер велике почесне завдання допомогти свому народові знову створити у своїй власній, нарешті, хаті і свою власну правду.

І хоч було на цьому зїзді до 50-ох правників фахівців, українців з походження, але по цій промові зрозуміли вони, що справжній свідомий українець правник на цьому зїзді є тільки один, а саме професор історії, фільольоґ освітою, Михайло Грушевський, бо тільки він на 100 відсотків знав минуле українського права, бо тільки він стовідсотково, на основі історичного минулого, історичного досвіду, відчував сучасну душу українського народу.

Опісля витав перший український правничий зїзд від імени першого українського військового зїзду п. Міхновський зазначуючи, що українське військо дасть змогу українським юристам вести свою відповідальну творчу мирну працю.

Багато наспіло теж привітів від партій, ріжних організацій з місць, але ніодин окружний суд, ніодна палата не надіслала привітань.

Як всі тодішні зїзди, зїзд українських правників не мав пляномірного характеру, за багато було в ньому навіть хаотичного, декляративного, маніфестаційного.

Слід лише згадати, що з великим рефератом про організацію зїзду виступив п. Яковлів. П. Лащенко прочитав реферат про давне українське право і „Литовський Статут". Найцікавішим був реферат п. Гаєвського про організацію судівництва на Україні.

По суті сам реферат не являв собою нічого ні з правничого, ні з національного боку і трудно булоб вимагати від нього чогось у тих часах, тим більше, що його автор був цілком молодою людиною, кандидат на судову посаду і не мав — зрозуміло, ще досить ні правничого ні взагалі життевого стажу. Але цей реферат дав змогу розгорнутися жвавій дискусії на найболючіші і на найцікавіші тоді для українських правників теми. І довго велася ця дискусія.

І коли з одного боку така найрадикальніша в рефераті п. Гаєвського теза, що всіх судовиків-українців треба домагатися перенести на Україну, а не українців перевести з України, викликала застереження з боку декого з присутніх; коли навіть голова зїзду п. Радченко висловлювався проти того зазначуючи, що ледви чи сенат (в рефераті говорилося, щоб це відбулося за апробатою сенату), погодиться на це. Одночасно знайшлися вже тоді рішучіші люди, які говорили, що українські юристи не потребують апробати російського сенату на Україні, яка мусить бути самостійна, отже мусить бути й український сенат. Одначе більшість зїзду була ще за обережна і до резолюції зїзду вимоги про оголошення самостійности України не попали.

Дня 23. травня прочитано великий реферат про створення Українського Правничого Товариства, проект його статуту і зїзд одноголосне рішив заснувати Українське Правниче Товариство з місцем осідку у Києві. Головою Українського Правничого Товариства вибрано п. Михайла Ткаченка.

Гліб Лазаревський.

Звільнення від льокаторського податку.

Міністерство скарбу обіжником з 5. травня ц. р. до ч. Л. Д. V. 26779/3/37 (Урядовий Денник міністерства скарбу з 18. травня ц. р. ч. 13, поз. 418) звільнило від льокаторського податку льокалі або їх частини тих промислових підприємств, що їх вичислює тарифа, долучена до ст. 23. закону про державний промисловий податок у II. частині б. „Ц.". Зі звільнення користають не лише льокалі промислових заведень, але також частини тих льокалів, які спеціяльно призначені до продажі продуктів власного виробу, бо згідно з §. 47. уст. 2. виконного розпорядку з 11. грудня 1936 р. до закону з 15. липня 1925 р. про державний промисловий податок продаж продуктів власного виробу не є окремим підприємством. Звільнення від податку прислуговує теж льокалям, призначеним на продаж продуктів власного виробу у випадках коли ці льокалі є поза промисловим заведенням, але положені на терені тієї самої нерухомости, в якій є промислове заведення, бо згідно з §. 47. уст. 2, згаданого розпорядку така продаж відбувається в льокалі промислового заведення.

Одночасно обіжник підкреслює, що якщо в таких льокалях продається крім виробів з власного підприємства ще товари чужого виробу тоді від таких льокалів треба платити льокаторський податок згідно з §. 47. уст. 3. згаданого виконного розподядку тому, що вони втратили свій дотеперішній характер і стали торговельними підприємствами.

Обіжник міністра скарбу у справі люстрації адвокатських канцелярій.

Міністерство скарбу оголосило обіжник з 27. квітня ц. р. до ч. Л. Д. V. 2252/37 (в „Урядовім Деннику Міністра Скарбу" (ч. 12) у справі люстрацій адвокатських канцелярій тому, що деякі скарбові уряди переводять люстрації адвокатських канцелярій по думці ст. 76 податкової ординації. Супроти того **міністерство скарбу вияснює, що постанови податкової ординації взагалі не дають права скарбовій владі переводити люстрації адвокатських канцелярій** (ст. 76 п. о.) **і дозволяють лише льокальну візію цих канцелярій** (ст. 75 п. о.). Ці оглядини повинні мати характер зовнішної контролі льокалю занятого на канцелярію, його уладження, числа персоналу і т. п. з тим, що **не вільно переглядати актів справ, що їх ведуть адвокати.** Зате на основі ст. 70 § 2 податкової ординації скарбова влада має право переглядати і досліджувати книги або записки, що їх ведуть адвокати, щоб доказати скарбовій владі висоту оборотів і доходів.

В адвокатів не вільно займати

МАШИН ДО ПИСАННЯ

Міністерство скарбу обіжником з 10. травня ц. р. до ч. Д. V. 2777/1/37. (Урядовий Денник міністерства скарбу з 18 ц. м. ч. 13, поз. 421) до всіх скарбових палат та урядів **доручило не займати підчас екзекуції в адвокатів машини до писання, якщо є лише одна машина до писання.** Якщо є більше машин до писання слід завжди залишити адвокатові одну машину вільною.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Розводовий процес через сестру близнючку.

Відома річ, що звичайно сестри і брати бувають до себе дуже подібні. Зокрема сестри, або брати-близнюки. З цієї причини іноді витворювалися справді дивні ситуації. У розводовому процесі, який недавно відбувся перед філядельфійським судом, чималу ролю відіграла саме подібність двох сестер.

Проти купця Гаррі Бровна-Кука внесла його молода жінка розводову скаргу. Пані Кук домагалася з приводу „подружньої зради" розвязання подружжя. Ця „подружня зрада" була така, що добродій Кук любив заглянути часом до чарки і в такому підхмеленому стані забувався до цього ступня, що цілував сестру жінки, замісць саму жінку. Гарі Бровн-Кук боронився, що він навіть і по тверезому не все добре розпізнає свою жінку від її сестри, бо обі вони так подібні, що годі їх відріжнити. Він оженився з одною із сестер Свенк, які перед трьома роками мали на Бродвею величезні успіхи. Обі сестри це близнючки і подібні до себе, як капля води. Недавно Гледіс Свенк вийшла заміж за купця Гері Бровна-Кука з Філядельфії і до цієї пори жила дуже щасливо. Щойно після приїзду її сестри почалися непорозуміння і від цієї пори датується теж „подружня зрада". На розводовий процес прийшли обі сестри і годі було їх від себе відріжнити. Тільки по зачервонілих із плачу очах одної можна було догадатись, що це Гледіс Кук. Суддя збентежений дивився на дивну схожість обох сестер і не знав що почати. Згодом проголосив соломоновий присуд:

„Розводову скаргу пані Гледіс Бровн-Кук суд відкидає, бо вона запросивши до себе сестру, сама витворила таку важку ситуацію, не забезпечившись перед нею якслід."

——o——

Нарід, який має всього 150 осіб.

До полудньово-африканського міністерства кольоній у Капштаді прийшла 28. м. м. делегація бушменів зложена з 35 осіб. Були це калягарі-бушмени, які просили владу виділити якийсь резерват. Говорили делегати з ріжними представниками влади, щоб таки добитись вислухання своїх прохань.

Калягарі творили колись давнє населення полудневої Африки, зокрема замешкували вони околиці берегу Доброї Надії. Коли до цього краю приїхали европейці, бушменське племя втікло в калягарську пустиню. Сьогодні нараховує це старе бушменське племя всього 150 осіб. Калягарі ще зберігли в себе прастару африканську культуру. Цей примітивний народець дуже добродушний. Був він типовим господарським племям, яке у своїм часі поселилося на пустині. Зі страху перед білими пішли в глибину пустинного краю, де їх недоля й недуги здесяткували. Тепер надіються вони дістати від полудньово-африканської влади якийсь кусень землі, щоб там жити спокійно, або бодай спокійно вмирати.

——o——

Князь Віндсор косить траву, а міс Валіс приміряє сукні.

Журналісти американських ґазет, що їх спеціяльно вислано до Канде, вживають ріжних заходів, щоб добитись якнайближче до щасливої пари. Одні знайомляться з огородником замку, інші з шоферами, а інші то таки хитрощами від поліцистів добувають потрібні вістки. Правда, містер Раджерс дає кожного дня в год. 5. веч. представникам преси інтерву перед воротами замку, одначе від нього годі щонебудь цікавого в „американськім стилі" довідатися. У загальному, життя на замку Канде пливе спокійним і буденним руслом. Міс Варфільд приміряє свою синю сукню що в ній буде вона вінчатися. Крім цього приїхав був із Парижа славний фризієр, який задемонстрував майбутній княжні Віндсор кілька проектів спеціяльних зачісок. Один із таких проектів приняла „родинна рада" і фризієр приїде ще на передодні вінчання зачесати паню Варфільд.

Що торкається князя Віндсору, то він найбільше перебуває в замку. З нудьги косив уже навіть траву в замковім городі.

Оригінальний спосіб реклями американської фабрики шоколяди.

Одна фабрика шоколяди в Шікаґо почала реклямувати справді оригінальним, хоч дуже простим способом вироби своєї фабрики.

Від довшого часу можна було запримітити у ріжних частинах міста, що якийсь старший добродій і молода приваблива дівчина затримуються при автобусових перестанках, дуже голосно говорять зі собою та займають в автобусі завжди найвигідніше місце. В автобусі починали вони знову голосну розмову, підчас якої старший добродій виймав з кишені слухавку і прикладав її до вуха, так, що кожний розумів, що він глухий. Щойно тоді коли цій нерівній собі віком парі вдалось звернути на себе увагу всіх пасажирів, говорила молода дівчина до добродія, якого кликала дядечком, щоб він не забув купити шоколяди такої то й такої фірми. Старший добродій не розумів її, вона повторювала свою пригадку ще голосніше, так довго, аж пасажири в цілому автобусі почули докладно про яку саме шоколяду молода дівчина говорить. Коли вже всі знали, що цю захвалювану шоколяду виробляє фабрика „Х. У." і що її можна купити в кожній крамниці, дядько кивав головою, що не забуде й обоє висідали з автобусу, щоб за хвилину повторити цілу комедію в іншім автобусі.

Цей реклямовий трік заохотив дуже багато людей закушати смаку реклямованої шоколяди.

——o——

Автоґрафи Лінкольна.

Америку заливає правдива повінь ріжних автографів, за які наївні колекціонери платять грубі гроші. Недавно один колекціонер заплатив 75.000 долярів за оригінал листа Христофа Колюмба, який повідомляв у ньому еспанського короля про відкриття Америки.

Поліція арештувала недавно спеціяліста від фальшування листів Лінкольна. Оригінальних листів Авраама Лінкольна зберіглося дуже мало. Згаданий фальшівник запримітив, що всі вони написані на листах великого формату з водним знаком фабриканта паперу: „Муціє 1851 р." Водний знак цієї фабрики, був найважнішим доказом автентичности письма Лінкольна.

Після довгих розшуків в архівах нотаріа удалось фальшівникові знайти кілька старих купецьких книг із потрібними водними знаками. Він вирізав тоді з книг усі чисті незаписані картки і тоді цей папір відповідно „фабрикував".

Перш усього витинав потрібний формат, відтак кидав папір у воду зафарбовану легко чорною кавою, від чого папір дістав жовту відтінь. Додати текст і підробити письмо великого президента та освободителя чорношкірих було для обманця дрібницею. За такі „листи" платили аматори по 5—10 тисяч долярів.

——o——

ПРИГОДА ПОСЛА-МУРИНА.

Відомий американський адвокат Артур Мігель, єдиний член конгресу мурин, домагається в товаристві полудневих залізниць 50.000 долярів за моральну зневагу.

Виїхавши по ділу до одного з полудневих стейтів, де як відомо ненависть до муринів ще й досі не вигасла і виявляється у ріжних прилюдних обмеженнях, Артур Мігель заняв місце у спальному возі І. кляси. Перед відїздом поїзду надійшов контрольор, який заявив Мігелеві, що для муринів є окремі роздільи — очевидно без спальних місць. Мігель показав свою посольську леґітимацію і відмовлявся виконати наказ контрольора, як незаконний. Контрольор покликав двох кондукторів, які немов на іронію долі були теж муринами — які викинули багаж чорношкірого посла з вагону. Це все відбувалось у присутності пасажирів та великої юрби людей, яка зібралась зацікавлена на пероні. Це на думку Мігеля ще скріпило його сором.

БУНТ СУХІТНИКІВ.

В Корбей уладили сухітники приміщені в санаторії Шанкей справді незвичайну демонстрацію. Недужі, приблизно 300 осіб, покинули санаторію, зібрались на площі тамошнього магістрату і заявили мерові, що не вернуться до санаторії, якщо не змінять їм на краще харчі.

Із Парижа приїхав негайно інспектор прилюдної опіки, що під його опікою є теж і ця санаторія. У висліді переговорів недужих з інспектором, який обіцяв докладно прослідити всі скарги, сухітники вернулися знову до санаторії.

ЛОВИ НА СЛОНІВ У ЛЬОРІЯНІ.

Підчас вистави мандрівного цирку у французькім місті Льоріяні вибухла недалеко місця де був розложений цирк пожежа. Слоні, які саме під цю пору виступали на арені, сполошилися і вирвались на волю.

На слонів уладили правдиві лови. Власники цирку заборонили до слонів стріляти, так, що майже до ранку тривали лови на слонів, заки вдалось їх вкінці знову загнати до клітки. Підчас ловів мешканці міста поховалися зі страху по домах.

ДЕНЬ УРОДИН ПЯТАЧКІВ.

В дні 28. травня ц. р. Анеті, Сесилії, Емілії, Марії та Іванні — пятачкам Діон минуло три рочки. З цієї нагоди засіли вони всі довкола стола, на якому поставлено пять невеличких тортів. У кожньому застромлено три свічки. Дарунки приходять з цілого світу. Крім цього надійшло тисячі телеграм і привітних листів.

Як звичайно близнята, дівчатка Діон всі подібні до себе, одначе вдачами ріжняться. Анета найвища з усіх і її вважають теж найгарнішою. Сесилія найбільша кокетка. Емілія сміється від ранку до вечора, любить одягати гумові рукавички д-ра Дафо і вдавати лікаря. Марія — найменша і найспокійніша.

Іванна — це правдивий отаман „малої банди". Вона організує забави та накидує свою волю сестрам. Вона теж навчила своїх сестер кидати на землю тарілки, коли няня-доглядачка відвернеться і навчила теж відвертатись до доглядачок спиною.

——o——

МІЖНАРОДНІЙ КОНКУРС МАШИНІСТОК.

В Байрайті (Німеччина) відбувся перед кількома днями міжнародній конкурс машиністок і стенографісток, в якому взяли участь представниці 16 держав. Несподіваний вибір цього міста пояснюють в той спосіб, що в Байрайті міститься центральна німецька організація професійних машиністок.

Кожну державу репрезентувала окрема дружина машиністок. Конкурс відбувався у великій громадській салі. Найтяжчою умовиною була проба видержливости: скорий диктат тривав рівно годину. За той час учасниці конкурсу повинні були зробити якнайменше похибок і пропусків.

Переможцем вийшла німецька дружина з „капітаном" машиністкою Гретою Рорбайн у проводі. Друге місце заняла Австрія.

——o——

ЦЕРКВА ЗІ ШКЛА.

У Сан Франціско закінчили недавно будівлю, яка всіх дивує. Є це церква збудована зі шкла. Вона звертає на себе загальну увагу але голоси критики є поділені: багато голосів закидає, що вона рішуче надто модерна

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Розводовий процес через сестру близнючку.

Відома річ, що звичайно сестри і брати бувають до себе дуже подібні. Зокрема сестри, або брати-близнюки. З цієї причини іноді витворювалися справді дивні ситуації. У розводовому процесі, який недавно відбувся перед філядельфійським судом, чималу ролю відіграла саме подібність двох сестер.

Проти купця Гаррі Бровна-Кука внесла його молода жінка розводову скаргу. Пані Кук домагалася з приводу „подружньої зради" розвязання подружжя. Ця „подружня зрада" була така, що добродій Кук любив заглянути часом до чарки і в такому підхмеленому стані забувався до цього ступня, що цілував сестру жінки, замісць саму жінку. Гарі Бровн-Кук боронився, що він навіть і по тверезому не все добре розпізнає свою жінку від її сестри, бо обі вони так подібні, що годі їх відріжнити. Він оженився з одною із сестер Свенк, які перед трьома роками мали на Бродвею величезні успіхи. Обі сестри це близнючки і подібні до себе, як капля води. Недавно Гледіс Свенк вийшла заміж за купця Гері Бровна-Кука з Філядельфії і до цієї пори жила дуже щасливо. Щойно після приїзду її сестри почалися непорозуміння і від цієї пори датується теж „подружня зрада". На розводовий процес прийшли обі сестри і годі було їх від себе відріжнити. Тільки по зачервонілих із плачу очах одної можна було догадатись, що це Ґледіс Кук. Суддя збентежений дивився на дивну схожість обох сестер і не знав що почати. Згодом проголосив соломоновий присуд:

„Розводову скаргу пані Ґледіс Бровн-Кук суд відкидає, бо вона запросивши до себе сестру, сама витворила таку важку ситуацію, не забезпечившись перед нею якслід.

—o—

Нарід, який має всього 150 осіб.

До полуднево-африканського міністерства кольоній у Капштаді прийшла 28. м. м. делеґація бушменів зложена з 35 осіб. Були це калягарі-бушмени, які просили владу виділити якийсь резерват. Говорили делеґати з ріжними представниками влади, щоб таки добитись вислухання своїх прохань.

Калягарі творили колись давне населення полудневої Африки, зокрема замешкували вони околиці берегу Доброї Надії. Коли до цього краю приїхали европейці, бушменське племя втікло в калягарську пустиню. Сьогодні нараховує це старе бушменське племя всього 150 осіб. Калягарі ще зберігли в себе прастару африканську культуру. Цей примітивний нарідець дуже добродушний. Був він типовим господарським племям, яке у своїм часі поселилося на пустині. Зі страху перед білими пішли в глибину пустинного краю, де їх недоля й недуги здесяткували. Тепер надіються вони дістати від полуднево-африканської влади якийсь кусень землі, щоб там жити спокійно, або бодай спокійно вмирати.

—o—

Князь Віндсор косить траву, а міс Валіс приміряє сукні.

Журналісти американських газет, що їх спеціяльно вислано до Канде, вживають ріжних заходів, щоб добитись якнайближче до щасливої пари. Одні знайомляться з огородником замку, інші з шоферами, а інші то таки хитрощами від поліцистів добувають потрібні вістки. Правда, містер Раджерс дає кожного дня в год. 5. веч. представникам преси інтервю перед воротами замку, одначе від нього годі щонебудь цікавого в „американськім стилі" довідатися. У загальному, життя на замку Канде пливе спокійним і буденним руслом. Міс Варфільд приміряє свою синю сукню що в ній буде вона вінчатися. Крім цього приїхав був із Парижа славний фризієр, який задемонстрував майбутній княжні Віндсор кілька проектів спеціяльних зачісок. Один із таких проектів приняла „родинна рада" і фризієр приїде ще на передодні вінчання зачесати паню Варфільд.

Що торкається князя Віндсору, то він найбільше перебуває в замку. З нудьги косив уже навіть траву в замковім городі.

Оригінальний спосіб реклями американської фабрики шоколяди.

Одна фабрика шоколяди в Шікаґо почала реклямувати справді оригінальним, хоч дуже простим способом вироби своеї фабрики.

Від довшого часу можна було запримітити у ріжних частинах міста, що якийсь старший добродій і молода приваблива дівчина затримуються при автобусових перестанках, дуже голосно говорять зі собою та займають в автобусі завжди найвигідніше місце. В автобусі починали вони знову голосну розмову, підчас якої старший добродій виймав з кишені слухавку і прикладав її до вуха, так, що кожний розумів, що він глухий. Щойно тоді коли цій нерівній собі віком парі вдалось звернути на себе увагу всіх пасажирів, говорила молода дівчина до добродія, якого кликала дядечком, щоб він не забув купити шоколяди такої то й такої фірми. Старший добродій не розумів її, вона повторювала свою пригадку ще голосніше, так довго, аж пасажири в цілому автобусі почули докладно про яку саме шоколяду молода дівчина говорить. Коли вже всі знали, що цю захвалювану шоколяду виробляє фабрика „Х. У." і що її можна купити в кожній крамниці, дядько кивав головою, що не забуде й обое висідали з автобусу, щоб за хвилину повторити цілу комедію в іншім автобусі.

Цей реклямовий трік заохотив дуже багато людей закушати смаку реклямованої шоколяди.

—o—

Автоґрафи Лінкольна.

Америку заливає правдива повінь ріжних автоґрафів, за які наївні колекціонери платять грубі гроші. Недавно один колекціонер заплатив 75.000 долярів за ориґінал листа Христофа Колюмба, який повідомляв у ньому еспанського короля про відкриття Америки.

Поліція арештувала недавно специяліста від фальшування листів Лінкольна. Оригінальних листів Авраама Лінкольна збереглося дуже мало. Згаданий фальшівник запримітив, що всі вони написані на листах великого формату з водним знаком фабриканта паперу: „Муціє 1851 р." Водний знак цієї фабрики, був найважнішим доказом автентичности письма Лінкольна.

Після довгих розшуків в архівах нотарів удалось фальшівникові знайти кілька старих купецьких книг із потрібними водними знаками. Він вирізав тоді з книг усі чисті незаписані картки і тоді цей папір відповідно „фабрикував".

Перш усього витинав потрібний формат, відтак кидав папір у воду зафарбовану легко чорною кавою, від чого папір дістав жовту відтінь. Додати текст і підробити письмо великого президента та освободителя чорношкірих було для обманця дрібницею. За такі „листи" платили аматори по 5—10 тисяч долярів.

—o—

ПРИГОДА ПОСЛА-МУРИНА.

Відомий американський адвокат Артур М... гель, єдиний член конгресу мурин, домагається в товаристві полудневих залізниць 50.000 долярів за моральну зневагу.

Виїхавши по ділу до одного з полудневих стейтів, де як відомо ненависть до муринів ще й досі не вигасла і виявляється у ріжних ... людних обмеженнях, Артур Міґель заняв місце у спальному возі І. кляси. Перед відїздом поїзду надійшов контрольор, який заявив Міґелеві, що для муринів є окремі розділи — очевидно без спальних місць. Міґель показав свою посольську леґітимацію і відмовлявся виконати наказ контрольора, як незаконний. Контрольор покликав двох кондукторів, які немов на ... долі були теж муринами — які викинули бідолаху чорношкірого посла з вагону. Це все відбувалось у присутності пасажирів та великої юрби людей, яка зібралась зацікавлена на пероні. Це на думку Міґеля ще скріпило його сором

БУНТ СУХІТНИКІВ.

В Корбей уладили сухітники приміщені в санаторії Шанкей справді незвичайну демонстрацію. Недужі, приблизно 300 осіб, покинули санаторію, зібрались на площі тамошнього магістрату і заявили мерові, що не вернуться до санаторії, якщо не змінять їм на краще харчі.

Із Парижа приїхав негайно інспектор пролюдної опіки, що під його опікою є теж і ця санаторія. У висліді переговорів недужих з інспектором, який обіцяв докладно просідити всі скарги, сухітники вернулися знову до санаторії.

ЛОВИ НА СЛОНІВ У ЛЬОРІЯНІ.

Підчас вистави мандрівного цирку у французькім місті Льоріяні вибухла недалеко місця, де був розложений цирк пожежа. Слоні, ... саме під цю пору виступали на арені, сполошилися і вирвались на волю.

На слонів уладили правдиві лови. Власники цирку заборонили до слонів стріляти, так, що майже до ранку тривали лови на слонів, заки вдалось їх вкінці знову загнати до клітки. Підчас ловів мешканці міста поховалися зі страху по домах.

ДЕНЬ УРОДИН ПЯТАЧКІВ.

В дні 28. травня ц. р. Анеті, Сесилії, Емілії, Марії та Іванні — пятачкам Діон минуло три рочки. З цієї нагоди засіли вони всі довкола стола, на якому поставлено пять невеличких тортів. У кожньому застромлено три свічки. Дарунки приходять з цілого світу. Крім цього надійшло тисячі телеграм і привітних листів.

Як звичайно близнята, дівчатка Діон все подібні до себе, одначе вдачами ріжняться. Анета найвища з усіх і її вважають теж найгарнішою. Сесилія найбільша кокетка. Емілія сміється від ранку до вечора, любить одягати ґумові рукавички д-ра Дафо і вдавати лікаря. Марія — найменша і найспокійніша.

Іванна — це правдивий отаман „малої банди". Вона організує забави та накидує свою волю сестрам. Вона теж навчила своїх сестер кидати на землю тарілки, коли няня-доглядачка відвернеться і навчила теж відвертатись до доглядачок спиною

—o—

МІЖНАРОДНІЙ КОНКУРС МАШИНІСТОК.

В Байрайті (Німеччина) відбувся перед кількома днями міжнародній конкурс машиністок і стенографісток, в якому взяли участь представниці 16 держав. Несподіваний вибір цього міста пояснюють в той спосіб, що в Байрайті міститься центральна німецька організація професійних машиністок.

Кожну державу репрезентувала окрема дружина машиністок. Конкурс відбувався у великій громадській салі. Найтяжчою умовиною була проба видержливости: скорий диктат тривав рівно годину. За той час учасниці конкурсу повинні були зробити якнайменше похибок і пропусків.

Переможцем вийшла німецька дружина з „капітаном" машиністкою Ґретою Рорбайн у проводі. Друге місце заняла Австрія.

—o—

ЦЕРКВА ЗІ ШКЛА.

У Сан Франціско закінчили недавно будівлю, яка всіх дивує. Є це церква збудована зі шкла. Вона звертає на себе загальну увагу, але голоси критики є поділені: багато голосів закидає, що вона вішуче надто модерна

На допомогу академічній молоді.

На фонд допомогу академічній молоді зложили дальше в Адміністрації „Діла“: о. мітрат Базюк, Львів, 5 зол., „Меріда“, українська косметична фабрика, Львів, 5 зол., Марія Тимяків, Жабе, 5 зол. (і щомісяця буде складати по 2 зол.), О. Моровик, Жабе, 2 зол. (і щомісяця буде складати по 1 зол.), Стефан Савула, Лісько, 3 зол. — У вчорашнім числі „Діла“ в оповістках проголосили ми складку д-ра Т. Бурачинського у квоті 40 зол. Дотепер зложено разом 118 зол.

Після смерти Домініки Огієнкової.

З листів до Редакції.

Високодостойний Пане Редакторе!

Дозвольте при допомозі Вашого достойного часопису сердечно подякувати всім тим, хто особисто чи письмово подали мені слова теплої розради з приводу незмірно великого мого горя — смерти Незабутньої моєї Дружини-Помічниці. Від повного серця дякую також Похоронному Комітетові, що щиро перейняв на себе всі матеріяльні клопоти, звязані з сумним обрядом.

З глибокою до Вас пошаною

Проф. Іван Огієнко.

31. V. 1937.

НОВИНКИ.

— Твори Марка Черемшини. Вже появився перший том повного видання творів Марка Черемшини, яке виходить у Видавництві „Ізмарагд“ у Львові. Буде це перше, повне видання, що міститиме всю літературну творчість Черемшини. Другий том появиться при кінці червня ц. р. Ціна повного видання — **в трьох томах** — у передплаті назначена на **9.— золотих.** Передплату надсилати на адресу: Видавництво „Ізмарагд“, Львів, вул. Косцюшка 5. Конто ПКО 503.062.

— Самоосв. гурток при Вищ. Муз. Інст. ім. М. Лисенка у Львові уладжує 3. червня (четвер) год. 19.30 в „Малій салі“ при вул. Шашкевича ч. 3. „Вечір українських композиторів“. Виконавці: Ірина Фотчук, О. Антонович. В. Цісик, Р. Согор, Б. Задорожний, О. Березовський, Мик. Поліщук, Марта Кравців. Вступ на концерт за програмкою. 1031

— В Українськім Лікарськім Товаристві у Львові чергові сходини членів 4. червня ц. р. в год. 7. увечір. На сходинах матиме д-р Нарциз Лукіянович відчит на тему: „Гередодеґенерація задніх мотузків у батька і трьох синів“. 1034

— Т-во У. С. Л. П. „Основа“ улаштовує дня 3. червня (четвер) ц. р. в год. 18. у домівці Т-ва, вл. Юра 5, інформаційні сходини для абсольвентів середніх шкіл, присвячені справам студій у Львівській Політехніці. Всіх, що цікавляться та хочуть присвятитися технічним студіям, просимо прийти.

— Іспит зрілости в гімназії СС. Василіянок у Львові відбувся в днях 24—29. травня ц. р. під проводом п. В. Бурштинського, дир. IX. держ. гімназії у Львові. Свідоцтва зрілости одержали: I) у клясичному відділі: 1) Венцель Марія, 2) Галькевич Анна, 3) Гірняк Любов, 4) Горошко Теодозія, 5) Демків Марія, 6) Добрянська Олена, 7) Галаган Стефанія, 8) Ґемська Марія, 9) Комар Любов, 10) Лотоцька Надія, 11) Лиса Володимира, 12) Мацькевич Волод., 13) Оленська Ярослава, 14) Паук Марія, 15) Пирожинська Лідія, 16) Ріпецька Ольга, 17) Салик Ярослава, 18) Сахрин Надія. II) У гуманістичному відділі: 1) Антонів Софія, 2) Боцюрків Марія, 3) Вуйцик Олександра, 4) Козак Ірина, 5) Квалюк Анна, 6) Кучкуда Надія, 7) Матійчук Зеновія, 8) Пик Ірина, 9) Пирогів Ірина, 10) Сенишин Марія, 11) Шипайло Софія, 12) Шухевич Дарія.

— Іспит зрілости в дівочій гімназії Рідної Школи в Коломиї відбувся в днях 25. і 26. травня ц. р. під проводом делеґата кураторії львівської шкільної округи д-ра Миколи Стрільцева. Всі учениці VIII. кл. допущено до матури і всі здали іспит зрілости, а саме: Болоховер Махля, Борбаневська Марія, Гоянюк Зеновія-Любов, Кабобянська Ольга-Анна, Котецька Лідія-Ірина, Лисанюк Степанія-Надія, Николишин Оксана-Наталія, Романенчук Параскевія і Станкевич Олена.

— Обнижка шкільних оплат. Міністерство освіти обнизило іспитові оплати, звязані з доповненням свідоцтв зрілости. Абсольвенти гімназій математично-природничого типу, які на матурах не мають ноти з латини і мусять здавати доповнюючий іспит з латинської мови, платять тільки 8 зол. Іспитову оплату при переході з гімназій до ліцею устійнено на 10 зол.

— Стодесятьвідсотковий „націоналізм“ виплатився. Пишуть нам з Праги: Перед кількома роками серед української кольонії у Празі появився невідомий тип, який назвав себе Кирилом Топольським. Має він років коло 30-ти і походить ніби-то з Чернигівщини. Своїм безкомпромісово-крикливим „націоналізмом“ здобув він скоро довіря у нашої молоді. За короткий час К. Топольський зробив „каріеру“: став скарбником праського сокільського гнізда пізніше командантом Союзу Українського Сокільства за кордоном. Перед кількома тижнями К. Топольський несподівано зник з Праги. Виявилося, що він забрав із собою поверх 700 чеських корон, товариських грошей, блянкет Союзу та деякі акти, а до того ще й натягнув на значну суму окремих осіб, своїх і чужих. Також вимантив він як голова „Сокола“, чималі „позички“ від українців у Львові, Варшаві і Парижі. К. Топольський має польський пашпорт і останніми часами перебував у Парижі з наміром виїхати до Арґентини.

— Хуліганський виступ львівських бандитів. У вівторок 1. ц. м. коло год. 4. над раном переходила вулицею Петра Скарги група хуліганів, яка повибивала цеглами і камінням вікна в Народній Лічниці та в деяких фронтових вікнах святоюрських будинків, між іншими також у помешканні о. пралата Леонтія Куницького. В будинку Народньої Лічниці вибили хуліґани 8 сутеринових вікон. Якщо цей виступ хуліганів мав бути якоюсь політичною демонстрацією, то рішуче незрозумілим стає факт, що ця демонстрація звернулась саме проти будинку Н. Л, яка дає безплатну лікарську поміч і пораду тисячам найбідніших мешканців міста без огляду на віру й народність. Чому теж жертвою хуліганських подвигів упали теж вікна сторожа, цього мабуть ніхто не може збагнути. Людська дурнота і злоба справді не мають меж. Як подають деякі часописи, шиби вибили три хлопці, що подають мячики на тенісових кортах; поліція їх арештувала.

— Ревізія у начальника Юса. Вечірні часописи принесли вістку, що поліція перевела ревізію в мешканню начальника одного з відділів львівської шкільної кураторії Юса, якому арештований в матуральній афері Рачек безпосередньо підлягав. Висліди ревізії тримають у тайні. — Арештовано б. ґімназиста 22-літнього Адольфа Хілля, в якого поліція найшла більшу готівку, що походить мабуть з торговлі матуральними темами.

— Трагічний вибрик. Зі Львова виїхало паломництво академічної молоді на Ясну Гору в Ченстохові при участи 600 студентів і студенток. Недалеко стації Городок сталася трагічна подія. Студент Роман Мархвяни виліз аж на дах ваґону і не бачив, що потяг віздить під залізничий міст. Необачний вдарив головою об залізну поперечку і згинув на місці. Научка для других, щоб не робили таких вибриків.

— Трагічна подія розіґралася у фабриці консерв Рукера при вул. Жовківській у Львові. До канцелярії управи впав занятий там різник, 30-літній Евген Добжанський і пробив різницьким ножем 31-літнього урядовця Генриха Видриха. Опісля тим самим ножем поколов у плечі і груди 22-літню урядничку Олену Макарівну. Поліція арештувала напасника. Тяжко ранених перевезло рятункове поготівля і відвезло до шпиталю. Причиною нападу була особиста пімста за те, що вони хотіли позбавити його праці.

— Львівська хроніка. У цегольні Штайна і Гібшера (Зелена 108) застрайкувало 70 робітників. — У брамі при вул. Веселій 7. найшли підкинену 4-тижневу дитину. — Торговець М. Файнер вилетів з трамваю ч. 8. на брук і важко потовкся. — Під замітом крадежей арештували П. Козловського. — Іванна Карабан (вул. Гелжка 15) випила більшу скількість йодини, щоб отроїтись. — Мануїл Фещер (Коженьовського 3) підтяв собі жили. — У міському електричному заведенні (Городецька 151) попарився робітник Болеслав Петришин. — На Вулецькій дорозі сполошилися коні 40-літнього Григорія Ногача, причому перевернувся віз і візник згинув на місці. — На узгірях Кайзервальду отроїлася 20-літня робітниця Анна Карабан, напившись денатурату.

— Будова костелів, каплиць і людових домів у Сокальщині. Як повідомляє ПАТ, польські дідичі сокальського повіту зложили „національний дар 3-го Мая“ в сумі 100.000 зол. Гроші мають обернути на будову костелів, каплиць і людових домів. Вибрано комітет, який уложив плян праці на найближчі роки. Плян передбачує на цей рік викінчення костела в Бояничах і Свитажеві та людових домів у Гільчу і Гатовицях. Крім того рішено побудувати людові доми в Тартакові, Гоголеві, Бобятині і Теляжі та каплиці в Лещатові. На неділю 6. ц. м. заповіджено посвячення людового дому в Добрачині.

— За промову під церквою. Перед судом присяжних у Самборі відбулася розправа проти 26-літнього селянина Петра Дабудика з Тисівця пов. Турка, якому закинули, що під церквою в сусідньому селі закликав людей не платити податків і поширював неправдиві вістки, які могли викликати публичний неспокій. Обвинувачений до вини не признався, одначе на основі зізнань свідків його засудили на 1 рік вязниці.

— Суд над комуністами. Перед судом присяглих у Перемишлі розпочалася розправа проти 16 молодих осіб, з того половина жидівок, за приналежність до КПЗУ. Слідство у тій справі тревало майже рік. До розправи покликано 50 свідків.

— Пожежі. В Ямниці, станиславівського повіту, вибухла в суботу вечором пожежа, що при сильному вітрі знищила 22 господарства. Вогонь повстав наслідком підпалу. — В Лісеничах під Львовом згоріла загорода Антона Чайки. — У Трибухівцях бучацького повіту згоріли три господарства з двома стодолами зі збіжем та стайнею. Вогонь знищив увесь мертвий та частину живого інвентару.

— Хмаролім. Над Чортковом і околицею перейшла 28. м. м. велика буря з градом і хмароломом. Хлібороби потерпіли великі втрати, бо град знищив засіви, сади та інші землеплоди. Найгірше знищене село Угринь, де буря зрівняла все з землею.

— Арештування скарбового урядовця. З доручення прокуратури в Станиславові арештовано урядовця скарбового уряду Б. під закидом зловживання урядової влади для зиску.

— Звірське вбивство. В селі Саджавці пов. Надвірна кількоро дітей білило полотно в Пруті. На другому березі виґрівалися на сонці три волоцюги, з яких один мав при собі кріс. Нараз чоловік із крісом перейшов на другий бік ріки і забрав дітям полотно. На крик дітей прибіг Іван Якубяк, що працював недалеко на полі, і пустився за ними в погоню. Коли Якубяк знайшовся у віддалі 4 метрів від грабіжника і зажадав звороту полотна, цей нагло відвернувся і вистрілив із кріса до Якубяка, поціливши його в око, після чого якби ніщо не сталося, пішов зі своїми товаришами дальше. Збіглися сусіди, але не могли вже нещасного врятувати, який незабаром умер. Тимчасом грабіжник утік і поліція досі його не відшукала. Якубяк полишив жінку і четверо дітей.

— Краєва хроніка. На шосі Берестя-Влодава особовий самохід, власність кн. Радивила, ведений його секретарем К. Подбельським, наїхав на ровериста 40-літнього Арона Ваґермана, який погиб на місці. — В Товмачі пробував повіситися на поді учень VI кл. вселюдної школи Янкель Кац з причини лихої ноти з математики. — В часі купелі в Бузі під Сокалем утонув питомець з монастиря Бернардинів Болеслав Жила.

— Нові протижидівські заворушення. В містечку Бранськ дійшло до нових протижидівських заворушень. Підчас ярмарку кількасот осіб прогнали жидів купців, а пополудні побили кількох жидів. Знищили теж жидівські крамниці і вибили вікна в багатьох домах та в божниці. Щойно поліція привернула лад.

— Ґазета за здефравдовані гроші. З доручення прокуратури арештовано адміністраційного директора щоденника „Ютро“ Ал. Сендзіковського під закидом кримінальних провин. Сендзіковський, будучи адміністратором домів д-ра Поплавського, дир. Тов. Кред. Зем., здефравдував більшу грошеву суму і гроші вложив у видавництво „Ютра“. Часопис перестав недавно виходити. Афера приймає щораз більші розміри і викликує загальну сензацію.

— Завалився бальков з людьми. При вул. Павиній у Варшаві завалився бальков першого поверху, на якому находилося осьмеро осіб, агрес

важно дітей у віці 10—13 літ. Всі попадали на землю, при чому двоє 10-літніх дітей відвелено в безнадійному стані до шпиталю, а інші тяжко потовклися.

— **297 тисяч левів** украдено в податковім уряді в Кімполюнзі. Касієр післав возного Нісінол на пошту по гроші. Возний пішов з пошти до дому, вибрав 297 тисяч паперових левів із мішка і випхав його звичайним папером. Возного арештовано і частину грошей відібрано.

— **Совітська полярна експедиція.** Як повідомляє агенція Тас, експедиція проф. Шміда на північному бігуні після причалу літаків Молокова й Алексеєва складається з 29 осіб. Вони приготовляються до зимівлі. Ледовий бльок, на якому вони находяться, посувається поволи в південному напрямі в сторону північної Америки. Летун Мазурук, що десь був щез, знайшовся. Експедиція робить фільмові знимки і має власну радієву стацію, що висилає вістки на короткій хвилі.

— **Як крадуть большевики.** Як ствердив комісаріят внутрішньої торговлі в Совітах накради в 1936 р. ріжні державні достойники: в державній торговлі на 217 міліонів рублів, в кооперативній торговлі на 203 міліони.

— **Чехи вимирають.** На основі обчислень статистичного уряду природний приріст населення в Чехословаччині впав до мінімум і давав в останніх двох роках 1 на тисячку, при чому 69 судових округ мало вже надвишку смертей над уродинами. Значно краще представляється справа на Словаччині і на Підкарпатті, де природний приріст до 14 на тисячку.

— **Брали дівчат на Голівуд.** В місцевости Крулевска Гура під Варшавою арештовано афериста й ошуканця Яна Кравчика та його спільників, російського емігранта Данілова і купця Гедале Слухера, що мешкали у Варшаві. Кравчикподавав себе за фільмового режисера з Голівуд „Мек Корніча" і при помочі своїх спільників заманював до віллі в Королівській Горі молоді й гарні жінки, щоби „ствердити їх фотогенічність" та евентуально заанґажувати їх до американського фільмового підприємства. Від кандидаток на виїзд брали „на кошти іспиту" від кількадесять до кількасот зол. Кандидатки фотографовано в нецензурних позиціях, опісля шантажовано, вимавіючи від них гроші. Взагалі шантажисти виманили таким способом поверх 6 тисяч зол. В часі ревізії в мешканнях ошуканців знайшли спис шантажованих жінок, багато фотографій, переважно порноґрафічних і значну готівку.

— **Велика спека панує в Портуґалії.** В Лізбоні занотовано в тіни + 60 ст. Цельзія. У нас температура від кількох днів обнизилася з причини холодних хвиль повітря, що напливає від північного бігуна.

— **Спалили живцем чоловіка.** В татарському селі Шелдаіс у Совітах спалили живцем татарина Юлгушава, якого село вважало великим грішником. Недужого татарина винесли на публичну площу і звеліли йому каятися за гріхи, яких він нібито допустився. Тому що він не хотів добровільно цього зробити, його звязали і кинули у вогонь.

— **Ріжні вісти.** Над англійським летовищем Коган зударилися два військові літаки, три пільоти вратувалися легкопадами, одначе обсерватори погибли. — Підчас летунського свята уІлькомирі один літак упав на публику, причому згинула одна дівчинка, 4 особи ранило тяжко, а 8 легко. — Біля Брасова в Румунії особовий потяг впав на автобус, наслідком чого погибло 6 осіб, а тяжко ранених є 25 осіб, з яких сім находиться в безнадійному стані.

Напад на Мисьленіце — обороною перед комунізмом?

ЗІЗНАННЯ ІНЖ. ДОБОШИНСЬКОГО.

В понеділок зізнавали ще свідки цілий день у процесі за напад на Мисьленіце. 12 свідків оборони не внесли своїми зізнаннями нічого нового до розправи. По перерві зізнавав як свідок сам провідник ватаги 33-літній інж. Добошинський кажучи, що напад на Мисьленіце був подуманий як демонстрація проти поширення комунізму між польськими селянами. Про зріст впливів комуністів свідок довідався по своїм повороті 6. червня 1936 р. з війська, де був на військових вправах, як резервовий старшина. Незабаром пішов на сходини повітової ради „стронніцтва народовего" і там довідався з рефератів своїх партійних товаришів про настрої та важніші події на терені повіту. Референти оповідали про хід свята польських селян у Бжеґах і Рибні та в самих Мисьленіцах. Вони ствердили, що комуністи не лише що дійшли до голосу на цих святах, але попросто опанували положення. На цих святах виголошували комуністичні промови, а проте влада — заявив інж. Добошинський — ставилася пасивно до комуністичних промовців і не реаґувала навіть на революційні оклики комуністів про палення костелів і боротьбу з владою. Тому на нараді рішили якнайшвидше оживити „народову" акцію на терені краківського воєвідства і з тією метою зорґанізувати три великі віча. Цю акцію мали започаткувати вічем у Скавіні. Одночасно свідок довідався про хід віча „стронніцтва народового" у Кракові, що його мала заатакувати соціял-комуністична боївка, зложена з понад 200 осіб. Свідок заатакував при цій нагоді адміністраційну владу і поліцію, а зокрема заступника старости Храповіцького. Предсідник прикликав свідка до порядку, а прокуратор гостро запротестував проти образ влади. Опісля обговорив створення „охоронних дружин", яких головним завданням — як запевняв свідок — була оборона віч перед нападами комуністичних боївок. Запевняв, що напад на Мисьленіце був подуманий лише як демонстрація, щоб звернути увагу влади і громадянства на зріст комунізму. Підкреслив, що почав уладжувати нічні алярми з членами „охоронних дружин", щоб переконатися про справність їх членів. Каже, що про напад на Мисьленіце ніхто з підсудних не був втаємничений і тому на збірці в Хоровіцьким лісі члени ватаги мали лише два револьвери, що їх приніс свідок. Запевняє, що в Мисьленіцах на кожному кроці видавав прикази учасникам нападу, що вони мають робити, бо хотів уладити демонстрацію. Поліцію розброїли тому, щоб вона не ставила перешкод учасникам нападу. Щож торкається побиття пол. Малецького то це сталося всупереч його приказам. Жидівські крамниці знищили теж на його приказ і тому, що учасники нападу були схвильовані. Вкінці запевняв, що поліція перша почала стріляти до учасників нападу підчас погоні за ними. З усіх підсудних пізнав лише Яна Красного; інших прізвищ не памятає, а осіб не може пізнати.

У вівторок промовляв уже прокуратор і оборонці.

Відозви й комунікати.

Виділ Т-ва „Вакаційні Оселі" у Львові, до українського громадянства.

Виділ Товариства „Вакаційні Оселі" подає оцим до відома П. Т. Громадянства, що за дозволом Городського Старостсва відбудеться **в неділю 6. ц. м. вулична збірка під усіма церквами та українськими установами у Львові,** на цілі цьогорічної висилки дітвори на оселі. Виділ висилає на місяць липень дві дівочі оселі (одну до Милування, другу до Коршева) і третю хлопячу на місяць серпень до Милування.

У минулому році взяло у наших оселях участь 235 осіб. Цього року передбачена теж така скількість дітвори. Кошти утримання осель сягають 8-ох тисяч золотих. Тому, що Виділ Т-ва ніяких фондів не має, а призбирує їх кожного року з ріжних жертв, складок та вкладок членів, просимо П. Т. Громадян не минати в день збірки наших пушок і хочби дрібними датками дати доказ розуміння наших ідей.

Рівночасно прохаємо всіх тих П. Т. Громадян, що ще не є членами нашого Товариства, приступати в його члени і так причинитися до збільшення фондів Т-ва. Річна вкладка всього 6 зол. і її можна вплачувати місячними ратами до рук скарбника інж. Б. Паньківського, Чарнецького 24. І. пов.

Виділ Т-ва „Вакаційні Оселі" у Львові.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

‡ Посмертні згадки.

ПРОКІП МОСТОВИЧ.

Похорони Прокопа Мостовича, ем. директора української державної гімназії в Коломиї, що після нещасливого припадку з ровером помер несподівано 26. травня перед північчю в 71. році життя, відбулися в суботу 29. травня при великому здвизі народу. Покійний належав до того типу людей, що своєю оригінальною особовістю врізуються маркантно в середовище серед якого доводиться їм працювати, і приневолюють усіх, з якими стрічаються ділово, відразу означити своє відношення до себе. Вийшовши з подільського села та покінчивши гімназію й фільософію, присвятився учительському званню і від 1904 р. працював у Коломийській українській гімназії (другим наворотом), спершу як професор кдясичної фільольоґії, відтак від 1917 р., після смерти незабутнього директора Софрона Недільського, як другий з черги директор тої гімназії до 15. грудня 1927 р. Його директорська діяльність випала на перше десятиліття великої кризи нашого загально-національного життя, назначеного розвалом державницьких надій і хаосом ідей. Його простолінійна вдача не все давала собі раду з гострими кантами крутих ходів дедалі все більше сірої буденщини і через те Покійний попадав нераз у небажані конфлікти зі своїми товаришами шкільної праці. Але попри те все не можна йому відмовити доброї волі і справжнього патріотизму. Поза школою ніколи не відмовлявся від громадянської праці, а останній десяток літ віддав їй майже в цілости, то беручи діяльну участь головно в ріжних економічних установах, то спомагаючи їх своїми досвідними радами та вказівками. За теж ті установи поруч інших заманіфестували окремими клепсидрами й жалібними прапорами свій жаль по втраті свого доброго співробітника та щирого дорадника.

Похоронний похід пішов від дому жалоби вулицями Закупелевою та Дідушицьких попри будинок гімназії, де попрощав Покійного директора проф. Гаврилюк від учительського збору, в якому є ще кількох його колишніх товаришів-професорів, опісля через місто, вступаючи до церкви, на український цвинтар, де в імени колишніх учнів сказав щире надгробне слово о. Вол. Тимощук. У поході взяли ґреміяльну участь державна гімназія, співав увесь час хор гімназійних учнів під проводом проф. Рубінгера. Була теж жіноча жидівська гімназія, якою недовгий час Покійний, як емерит, управляв, а також чимало чужих знайомих.

З Покійним відійшов у заморальний світ один із небагатьох представників найстаршого покоління нашої інтелігенції, вихованого та пристосованого до життя в передвоєнних умовинах, що так дуже ріжнились від нинішних.
Земля Йому пером!

важно дітей у віці 10—13 літ. Всі попадали на землю, при чому двоє 10-літніх дітей відвезено в безнадійному стані до шпиталю, а інші тяжко потовклися.

— **297 тисяч левів** украдено в податковім уряді в Кімполюнзі. Касієр післав возного Нісінов на пошту по гроші. Возний пішов з пошти до дому, вибрав 297 тисяч паперових левів із мішка і випхав його звичайним папером. Возного арештовано і частину грошей відібрано.

— **Совітська полярна експедиція.** Як повідомляє агенція Тас, експедиція проф. Шміда на північному бігуні після причалу літаків Молотова й Алексеева складається з 29 осіб. Вони приготовляються до зимівлі. Ледовий бльок, на якому вони находяться, посувається поволи в південному напрямі в сторону північної Америки. Летун Мазурук, що десь був щез, знайшовся. Експедиція робить фільмові знимки і має власну радієву стацію, що висилає вістки на короткій хвилі.

— **Як крадуть большевики.** Як ствердив комісаріят внутрішньої торговлі в Совітах накрали в 1936 р. ріжні державні достойники: в державній торговлі на 217 міліонів рублів, в кооперативній торговлі на 203 міліони.

— **Чехи вимирають.** На основі обчислень статистичного уряду природний приріст населення в Чехословаччині впав до мінімум і давав в останніх двох роках 1 на тисячку, при чому 60 судових округ мало вже надвишку смертей над уродинами. Значно краще представляється справа на Словаччині і на Підкарпатті, де природний приріст до 14 на тисячку.

— **Брали дівчат на Голівуд.** В місцевости Крулевска Гура під Варшавою арештовано аферисти й ошуканця Яна Кравчика та його спільників, російського еміґранта Данілова і купця Гедале Слухера, що мешкали у Варшаві. Кравчик подавав себе за фільмового режисера з Голівуд „Мек Корніча“ і при помочі своїх спільників заманював до віллі в Королівській Горі молоді й гарні жінки, щоби „ствердити їх фотогенічність“ та евентуально заанґажувати їх до американського фільмового підприємства. Від кандидаток на виїзд брали „на кошти іспиту“ від кількадесять до кількасот зол. Кандидатки фотографовано в нецензурних позиціях, опісля шантажовано, виманюючи від них гроші. Взагалі шантажисти вимантили таким способом поверх 6 тисяч зол. В часі ревізії в мешканнях ошуканців знайшли спис шантажованих жінок, багато фотографій, переважно порнографічних і значну готівку.

— **Велика спека панує в Портуґалії.** В Лізбоні занотовано в тіни + 60 ст. Цельзія. У нас температура від кількох днів обнизилася з причини холодних хвиль повітря, що напливає від північного бігуна.

— **Спалили живцем чоловіка.** В татарському селі Шелдаїс у Совітах спалили живцем татарина Юлгушава, якого село вважало великим грішником. Недужого татарина винесли на публичну площу і звеліли йому каятися за гріхи, яких він нібито допустився. Тому що він не хотів добровільно цього зробити, його звязали і кинули у вогонь.

— **Ріжні вісти.** Над анґлійським летовищем Коган зударилися два військові літаки, три пільоти вратувалися легкопадами, одначе обсерватори погибли. — Підчас летунського свята у Вількомирі один літак упав на публику, причому згинула одна дівчинка, 4 особи ранило тяжко, а 8 легко. — Біля Брасова в Румунії особовий потяг впав на автобус, наслідком чого погибло 6 осіб, а тяжко ранених є 25 осіб, з яких сім находиться в безнадійному стані.

Напад на Мисьлєніце — обороною перед комунізмом?

ЗІЗНАННЯ ІНЖ. ДОБОШИНСЬКОГО.

В понеділок зізнавали ще свідки цілий день у процесі за напад на Мисьленіце. 12 свідків оборони не внесли своїми зізнаннями нічого нового до розправи. По перерві зізнавав як свідок сам провідник ватаги 33-літній інж. Добошинський кажучи, що напад на Мисьленіце був подуманий як демонстрація проти поширення комунізму між польськими селянами. Про зріст впливів комуністів свідок довідався по своїм повороті 6. червня 1936 р. з війська, де був на військових вправах, як резервовий старшина. Незабаром пішов на сходини повітової ради „стронніцтва народовеґо“ і там довідався з рефератів своїх партійних товаришів про настрої та важніші події на терені повіту. Референти оповідали про хід свята польських селян у Бжеґах і Рибні та в самих Мисьленіцах. Вони ствердили, що комуністи не лише що дійшли до голосу на цих святах, але попросто опанували положення. На цих святах виголошували комуністичні промови, а проте влада — заявив інж. Добошинський — ставилася пасивно до комуністичних промовців і не реаґувала навіть на революційні оклики комуністів про палення костелів і боротьбу з владою. Тому на нараді рішили якнайшвидше оживити „народову“ акцію на терені краківського воєвідства і з тією метою зорґанізувати три великі віча. Цю акцію мали започаткувати вічем у Скавіні. Одночасно свідок довідався про хід віча „стронніцтва народового“ у Кракові, що його мала заатакувати соціял-комуністична боївка, зложена з понад 200 осіб. Свідок заатакував при цій нагоді адміністраційну владу і поліцію, а зокрема заступника старости Храповицького. Предсідник прикликав свідка до порядку, а прокуратор гостро запротестував проти образ влади. Опісля обговорив створення „охоронних дружин“, яких головним завданням — як запевняв свідок — була оборона віч перед нападами комуністичних боївок. Запевняв, що напад на Мисьленіце був подуманий лише як демонстрація, щоб звернути увагу влади і громадянства на зріст комунізму. Підкреслив, що почав уладжувати нічні алярми з членами „охоронних дружин“, щоб переконатися про справність їх членів. Каже, що про напад на Мисьленіце ніхто з підсудних не був втаємничений і тому на збірці в Хоровіцькім лісі члени ватаги мали лише два револьвери, що їх привіз свідок. Запевняє, що в Мисьленіцах на кожному кроці видавав прикази учасникам нападу, що вони мають робити, бо хотів уладити демонстрацію. Поліцію розброїли тому, щоб вона не ставила перешкод учасникам нападу. Щож торкається побиття пол. Малецького то це сталося всупереч його приказам. Жидівські крамниці нищили теж на його приказ і тому, що учасники нападу були схвильовані. Вкінці запевняв, що поліція перша почала стріляти до учасників нападу підчас погоні за ними. З усіх підсудних пізнав лише Яна Красного; інших прізвищ не памятає, а осіб не може пізнати.

У вівторок промовляв уже прокуратор и оборонці.

Відозви й комунікати.

Виділ Т-ва „Вакаційні Оселі“ у Львові, до українського громадянства.

Виділ Товариства „Вакаційні Оселі“ подає оцим до відома П. Т. Громадянства, що за дозволом Городського Староства відбудеться **в неділю 6. ц. м. вулична збірка під усіма церквами та українськими установами у Львові,** на цілі цьогорічної висилки дітвори на оселі. Виділ висилає на місяць липень дві дівочі оселі (одну до Миловання, другу до Коршева) і третю хлопячу на місяць серпень до Миловання.

У минулому році взяло у наших оселях участь 235 осіб. Цього року передбачена теж така скількість дітвори. Кошти утримання осель сягають 8-ох тисяч золотих. Тому, що Виділ Т-ва ніяких фондів не має, а призбирує їх кожного року з ріжних жертв, складок та вкладок членів, просимо П. Т. Громадян не минати в день збірки наших пушок і хочби дрібними датками дати доказ розуміння наших ідей.

Рівночасно прохаємо всіх тих П. Т. Громадян, що ще не є членами нашого Товариства, приступати в його члени і так причинитися до збільшення фондів Т-ва. Річна вкладка всього 3 зол. і її можна вплачувати місячними ратами до рук скарбника інж. Б. Паньківського, Чарнецького 24. І. пов.

Виділ Т-ва „Вакаційні Оселі“ у Львові.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

✝ Посмертні згадки.

ПРОКІП МОСТОВИЧ.

Похорони Прокопа Мостовича, ем. директора української державної ґімназії в Коломиї, що після нещасливого припадку з ровером помер несподівано 26. травня перед північчю в 71. році життя, відбулися в суботу 29. травня при великому здвизі народу. Покійний належав до того типу людей, що своєю оригінальною особовістю врізуються маркантно в середовище, серед якого доводиться їм працювати, і приневолюють усіх, з якими стрічаються ділово, відразу означити своє відношення до себе. Вийшовши з подільського села та покінчивши ґімназію й фільософію, присвятився учительському званню і від 1904 р. працював у Коломиї в українській ґімназії (другим наворотом), спершу як професор клясичної фільольоґії, відтак від 1917 р., після смерти незабутнього директора Софрона Недільського, як другий з черги директор тої ґімназії до 15. грудня 1927 р. Його директорська діяльність випала на перше десятиліття великої кризи нашого загально-національного життя, назначеного розвалом державницьких надій і хаосом ідей. Його простолінійна вдача не все давала собі раду з гострими кантами крутих ходів щораз все більше сірої буденщини і через те Покійний попадав нераз у небажані конфлікти зі своїми товаришами шкільної праці. Але попри те все не можна йому відмовити доброї волі і справжнього патріотизму. Поза школою ніколи не відмовлявся від громадянської праці, а останній десяток літ віддав їй майже в цілости, то беручи діяльну участь головно в ріжних економічних установах,то спомагаючи їх своїми досвідними радами та вказівками. За теж ті установи поруч інших заманіфестували окремими клепсидрами й жалібними прапорами свій жаль по втраті свого доброго співробітника та щирого дорадника.

Похоронний похід пішов від дому жалоби вулицями Закупелевою та Дідушицьких повз будинок ґімназії, де попрощав Покійного директора проф. Гаврилюк від учительського збору, в якому є ще кількох його колишніх товаришів-професорів, опісля через місто, вступаючи до церкви, на український цвинтар, де в імени колишніх учнів сказав щире надгробне слово о. Вол. Тимощук. У поході взяла ґреміяльну участь державна ґімназія, співав увесь час хор ґімназійних учнів під проводом проф. Рубінґера. Була теж жіноча жидівська ґімназія, якою недовгий час Покійний, як комісар, управляв, а також чимало чужих знайомих.

З Покійним відійшов у замогильний світ один із небагатьох представників найстаршого покоління нашої інтеліґенції, вихованого та пристосованого до життя в передвоєнних умовинах, що так дуже ріжнились від нинішніх.

Земля Йому пером!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ПІДГАЙЦІ:
2. VI. Вій.
3. VI. Довбуш.
З Підгайців іде театр до Бучача.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ЖОВКВА:
1. VI. Т. Шевченко
МОСТИ ВЕЛИКІ:
Саля „Прос." 3. VI. Трафіка пані ґенералової.
С. „Дому П." 3. VI. Камо грядеши? I. част. Вініцій і Лігія.
С. „Дому П." 4. VI. Камо грядеши? II. част. Смерть Нерона.
С. „Прос." 5. VI. Мураві
С. „Прос." 6. VI. Т. Шевченко
З Мостів театр загостить до Сокаля.

Український Національний Хор, муз. провід. Дмитра Котка.

2. VI. Нижанковичі.
3. VI. Добромиль.
4. VI. Хирів.
5. VI. Устрики.

Великий Театр:

Середа, 2. VI. год. 8. веч. „Король".
Четвер 3. VI. год. 8. веч. „Король".
Пятниця, 4. VI. год. 8. веч. „Король".

КІНА.

АПОЛЬО: „Мадам Лешо" (із тайн царської охрани).
АТЛЯНТИК: „Венецькі ночі".
ВАНДА: „Ванесса", „Війна в царстві вальса".
ҐРАЖИНА: „Справа 444-х", „Вулиця шаління".
ЕВРОПА: „Панна Петрусь".
КАСІНО: „Тільки раз кохала".
КОПЕРНИК: „Іх перше кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Ал хет" („За ґріхи") і „Веселі бідаки".
МЕТРО: „Ескорд" з Павлем Веселі та „Чорна рука".
МІРАЖ: „Кытирка в Пратеру", „Тайна д-ра Чандлера".
МУЗА: „Поворот до життя" („Чорниї ангол").
ПАЛЯС: „Пан редактор шаліє".
ПАКС: „Буде краще" в Тонькою і Щепком.
ПАН: „Циганське дівча" із Флілом Флілом.
РАЙ: „Пепі" комедія.
СВІТ: „Ада це не лицює" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Той, що знав" і ревія.
ТОН: „Герой Тексасу".
УТІХА: „Зацькована" та ревія „Венецькі ночі".
ХИМЕРА: „Під твою опіку"

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Зальцбург"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 2. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.45 Соната форт. а-дур Шуберта, 19.20 Мельодії Вальт. Коло та Павла Лінке, муз., спів, 20.10 Розр. музика, 22.30 Легка і танк. музика, БІЛГОРОД (437) 18.20 Орх. концерт, 19.50, 20.00 Слав'янські пісні, 20.30, 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Концерт симф. орх., 13.30 21.00 Циг. музика, 17.55, 18.00 Віольончеля, 22.20 Двофорт. музика, Відень (507) 19.25, 20.00, 21.00 „Дер Беренгайтер" оп. С. Вагнера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.30 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика. 20.10 Спів, 21.15 Дута орхестра, МІЛЯНО (369) 17.15 Танк. музика, 18.50 Розр. музика, 20.40 Орх. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Солісти: скр., форт.. МІНХЕН (405) 8.30, 9.00 Веселі мельодії, 16.10 Оповідання та пісні, 19.00 Весела конц. авд., 20.10, 21.00, 22.00 Великий нар. вечір, 23.00 „Анне-Ліза" оп. Еренберга, ПРАГА (470) 14.15 Німецька авд. для дітей, 20.55, 21.00 Концерт орх., спів, 22.20 Лотиські пісні, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 17.30, 20.15 Спів, **20.30, 21.00, 22.00 „Тарас Бульба" муз. драма Самуель-Русо,** РИМ (421) 18.50, 19.45 Розр. музика 21.00, 22.00 Концерт місц. орх.

Четвер, 3. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 10.00 Нар. пісні, 14.15 Розр. музика, 16.30 Пісеньки й оповідання, 17.00 Солісти: форт., скр., 20.10, 21.00 Мельодії Івана Штравса, БІЛГОРОД (437) 20.00 Симф. концерт, 21.10 Нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 18.20 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Трансм. з опери: Весняний фестівель, ВІДЕНЬ (507) 15.15 Для дітей, 17.30 Форт 19.25, 20.00 Розр. музика, спів, 20.20 Дві веселі одноактівки, 21.00 Весела нар. пєса зі співом (із Грацу), 22.10, 23.00 Концерт симф. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.15 Солісти: скр., спів, 20.00, 21.00 Концерт, КОШИЦІ (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00 23.00 „Ль Інкоронаціоне ді Поппеа" оп. Монтеверділа, МІНХЕН (405) 10.00 Нар. пісні, 15.00 Весела авд. для дітей, 18.15 Альтівка, скр., форт., 20.10, 21.00 „Дер Прінц фон Туле" оп. Катніга, ПРАГА (470) 17.15 „При ватрі" цикль Авсманових пісень, 17.45 Твори Конр. Амзорґе у вик. солістів, РАДІО ПАРІ (1648) 12.15, 13.30 Легка симф. музика, 13.15, 15.45 Спів, 17.00, 18.00 „Святець" ком. Мольєра, 19.45, 20.15 Співна, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 „Ле пті Міші" оп. Месажера, РИМ (421) 17.15 Італ. бразилійський концерт із Ріо де Жанейро, 20.40 Музика, 21.00 „Ля порта віяза" ком. Праджія, 22.15 Форт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2. червня 1937.

6.15 Пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Гостина у зубрів і бізонів, Музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, **12.15 Значіння хлібороба в експорті яєць, виг. дир. Іван Мартюк,** 12.25 Пів години музики, 13.55 Година російської музики, гр. пл., 14.45 Як Антошко від жайворонка навчився співати, гутірка для дітей, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Наші пісенькарі, гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки. 16.00 Серед італійських польонофілів, 16.15 Серенади у вик. сальон. квартету, 16.45 Червоний хрест і військо, 17.00 Гектор Берліоз, муз. репортаж, 17.50 Століття азбуки Морзея. 18.00 Хвилина біра студій, 18.10 Орхестра гармоністів, гр. пл., 18.30 Ах, це Закопане!, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, пісеньки, трубка, хор ревелерсів, фортепіян, 19.35 Спортові вістки, 20.05 Танк. музика, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Йос. Турчинського, 21.45 „Битва за Хоронжанку", 22.00 Польська музика на переломі XVIII і XIX століття, скр., альтівка, віол., форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, огляд преси, 23.00, 23.30 Танк. музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Четвер, 3. червня 1937.

6.15 Пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Музичний порадник для молоді середніх шкіл, 12.03 Полудневий денник 12.15 Значіння матки та трутнів у плеканні бджіл. 12.25 Моцарт, із гр. пл., 13.55 Година Чайковського. з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орхестри та ревелерси, 15.35 Львівські біжучі вістки 15.45 Господарські вістки, 16.00 Черешні — гутірка для старших дітей, 16.15 Концерт дутої орхестри. 16.45 Відчит про Конст. Лубенську, 17.00 Концерт солістів: форт., скр., 17.50 Тридцять літ на службі польського спорту, 18.00 Спортовий порадник, 18.05 Літнище на галицькому дворі, 18.15 Деліюс: Англійська рапсодія, гр. пл., 18.30 Загальна скринька. 18.40 Програма на завтра, 18.50 Міжнародні кінські перегони, 19.10 „Лайконик" поет.-муз. суїта, 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 „Сіссі" оперетка Ф. Крайслера; у перерві Вечірній денник, Хліборобські вістки, 22.00 „Битва за Хоронжанку" (IV), 22.15 Камер. концерт: флет, віол., форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, Метеорольог. комунікат, Огляд преси, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Радіокутик.

КРИЗА КНИЖКИ І РАДІО.

Французький письменник К. Вотель подає свої міркування на тему кризи літератури. На його думку тепер переживаємо кризу повісти, бо колись наклад 100.000 примірників ще не означав великого успіху книжки.

Тепер книжки історичні, наукові, подорожні — не відчувають цілковито кризи. Навіть у ділянці кримінальної повісти стверджуємо зріст потреб. Лише книжки літературні сильно відчувають кризу.

Автори шукають причини цієї кризи, яка — на думку п. Вотеля — є лише поворотом до нормальної ситуації. Шукаючи причин, автори атакують спорт бридж, кіно, а найбільш — радіо. Вони кажуть, що радіо є найгіршим ворогом книжки, а внаслідок цього — ворогом думки народу. К. Вотель твердить, що це неправда.

Радіо тримає людей в дома, а це є чинник, який співділає з читальництвом. Радіо є „янголом домашнього вогнища", є скоріше приятелем ніж ворогом книжки, яку часто реклямує і пропагує, надаючи критики і справоздання з нових видань, бесіди з авторами і т. п.

К. Вотель каже, що він водночас є великим прихильником радія і аматором книжки. Часто буває, що він читає книжку при звуках радієвої музики, алеж ніколи не був би можливо читати книжку оглядаючи фільму в кіні, граючи у бриджа, або займаючися спортом.

Це хіба досить виясняє неслушність закидів, проти радія.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

Змінені умовини праці сільського слухача в літніх місяцях вимагають відповідного достосування в цьому часі програми авдиції для села, що до години їх надачі й щодо змісту.

Від 30. травня п. р. входить у життя нова літня програма, в якій поширено значно програмові рамки на авдиції для села в год. 8.15 до 9.00, також і полуднева частина рільничих авдицій буде збільшена на пів години.

У звичайні дні будуть надавати одну бесіду в год. 12.15, тобто в часі перерви на обід, коли рільник вертається з поля до дому. Крім того тричі на тиждень будуть надавати додатково рільничі бесіди на актуально-інформаційні теми в год. 20.55

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·23, 88·80, Долари американські 5,28·50, 5.26·00, долари канад. 5.28·50—5.26·00. Фльорени гол. 291·12—289·40, Франки фр. 23·61—23·47, Франки швайцарські 120·75—119·95, Фунти англ. 26·11—25·95, Гульдени данц 100·20—99·80, Корони ч. 18·20—17·60, Кор. дан. 116·59—115·75, Кор. норв. 131·18—130·20, Корони шв. 134·53—133·55, Ліри італ. 23·20—22·60, Марки фінлянд. 11·56—11·20, Марки нім. 129·00 — 126·50, Шил. австр. 98·40—97·60, Марки нім. сріб. 136·50, 134·00, Тель Авів 26·08—25·80.

Акції.

Банк Польський 101·52, 100·75, 101·25, Цукор 29·75, Вугіль 18·75, 18·50, Лільпоп 12·40, Островець 23·25. Тенденція дещо слабша.

Збіжжя.

Львів, дня 31. травня 1937.

Пшениця одностайна черв.	28·75—29·00
Пшениця збірна червона	27·75—28·00
Пшениця одностайна біла	28·50—28·75
Пшениця збірна біла	27·75—28·00
Жито шт. I.	24·00—24·25
Жито шт. II.	23·75—24·00
Мука пшен. разова до 0·95 %	31·25—31·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 31. травня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

За 1 кг. масла бльок.	2·40
„ „ бочкового	2·45
„ „ екс. дає зачет	2·45
Молоко	17—18
Яйця	2·65—2·75

Тенденція на масло, і яйця вдержана, на молоко сильна.

ПТИЦЯ.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11. V. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахозаготівні „М. С." у Львові (вл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята I. кл. товсті від 0·60 зл. вгору

Курки молоді I. кл. товсті без вапляку на ногах від 1.50 кг вгору 1·80 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає. 1·05 зол.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа" у Львові, відкриває в шкільнім році 1937-38 І.шу клясу 4-річної коедукаційної торговельної (купецької) гімназії і приймає зголошення до вступу учнів і учениць у віці від 13—17-го року життя. До вписку треба предложити: 1) свідоцтво покінченої VI. кляси вселюдної школи і 2) метрику. Вступний іспит до І-ої кляси, що обіймає українську та польську мову, рахунки і природу відбудеться в днях 23. і 24. червня. Вписове 10 зол., місячна оплата за навчання 25 зол. — Інформації дає Дирекція Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа" Львів, вул. Хшановської 9/II. 1082 1-2

Дирекція Коедукаційної Гімназії Р. Ш. з правами державних гімназій в Коломиї приймає зголошення до кляс I—IV гімназії нового типу і до загальноосвітного ліцею гуманістичного і природничого типу на шкільний рік 1937-38 до 10. червня 1937. 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ПІДГАЙЦІ
2. VI. Вій.
3. VI. Довбуш.
З Підгайців іде театр до Бучача.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ЖОВКВА:
1. VI. Т. Шевченко.

МОСТИ ВЕЛИКІ:
Саля „Просв." 2. VI. Трафіка пані генералової.
С. „Дому Н." 3. VI. Камо грядеши? І. част. Вініций і Лігія.
С. „Дому Н." 4. VI. Камо грядеши? II. част. Смерть Нерона.
С. „Просв." 5. VI. Муравлі
С. „Просв." 6. VI. Т. Шевченко.
З Мостів театр загостить до Сокаля.

Український Національний Хор, муз. провід. Дмитра Котка.

2. VI. Нижанковичі.
3. VI. Добромиль.
4. VI. Хирів.
5. VI. Устрики.

Великий Театр:

Середа, 2. VI. год. 8. веч. „Король".
Четвер 3. VI. год. 8. веч. „Король".
Пятниця, 4. VI. год. 8. веч. „Король".

КІНА.

АПОЛЬО: „Мадам Леню" (Із тайн царської охрани).
АТЛЯНТИК: „Венецькі ночі".
ВАНДА: „Ванесса", „Війна в царстві вальса".
ҐРАЖИНА: „Справа 444-х", „Вулиця шаління".
ЕВРОПА: „Панна Петрусь".
КАСІНО: „Тільки раз кохається".
КОПЕРНИК: „Їх перше кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Ах хет" („За ґрізли") і „Веселі бідаки".
МЕТРО: „Еквод" з Павлею Веселі та „Чорна рука".
МІРАЖ: „Квітярка з Пратеру", „Тайна д-ра Чандлера".
МУЗА: „Поворот до життя" („Чорний ангол").
ПАЛЯС: „Пан редактор шаліє".
ПАКС: „Буде краще" з Тонькою і Щепком.
ПАН: „Циганське дівча" із Фліпом і Флапом.
РАЙ: „Пепі" комедія
СВІТ: „Ада це не личить" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Той, що впав" і ревія.
ТОН: „Герой Тексасу".
УТІХА: „Заплькована" та ревія „Венецькі ночі".
ХИМЕРА: „Під твою опіку".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5).

„Зальцбурґ".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 2. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.45 Соната форт. а-дур Шуберта, 19.20 Мельодії Вальт. Кольо та Павла Лінке, муз., спів, 20.10 Розр. музика, 22.30 Легка і танц. музика, БІЛГОРОД (437) 18.20 Орх. концерт, 19.50, 20.00 Славянські пісні, 20.30, 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Концерт симф. орх., 13.30 21.00 Циг. музика, 17.55, 18.00 Віольончеля, 22.20 Двофорт. музика. Відень (507) 19.25, 20.00, 21.00 „Дер Беренгайтер" оп. С. Вагнера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.30 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 20.10 Спів, 21.15 Дута орхестра, МІЛЯНО (369) 17.15 Танц. музика, 18.50 Розр. музика, 20.40 Орх. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Солісти: скр., форт.. МІНХЕН (405) 8.30, 9.00 Веселі мельодії, 16.10 Оповідання та пісні, 19.00 Весела конц. авд., 20.10, 21.00, 22.00 Великий нар. вечір, 23.00 „Анне-Лізе" оп. Еренберга, ПРАГА (470) 14.15 Німецька авд. для дітей, 20.55, 21.00 Концерт орх., спів, 22.20 Лотиські пісні, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 17.30, 20.15 Спів, **20.30, 21.00, 22.00 „Тарас Бульба" муз. драма Самуель-Руссо,** РИМ (421) 18.50, 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 Концерт військ. орх.

Четвер, 3. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 10.00 Нар. пісні, 14.15 Розр. музика, 16.30 Пісеньки й оповідання, 17.00 Солісти: форт., скр., 20.10, 21.00 Мельодії Івана Штравса, БІЛГОРОД (437) 20.00 Симф. концерт, 21.10 Нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 18.20 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Трансм. з опери: Весняний фестіваль, ВІДЕНЬ (507) 15.15 Для дітей, 17.30 Форт 19.25, 20.00 Розр. музика, спів, 20.20 Дві веселі одноактівки, 21.00 Весела нар. пєса зі співом (із Грацу), 22.10, 23.00 Концерт симф. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.15 Солісти: скр., спів, 20.00, 21.00 Концерт, КОШИЦІ (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00 23.00 „Ль Інкоронаціоне ді Поппеа" оп. Монтеверді, МІНХЕН (405) 10.00 Нар. пісні, 15.00 Весела авд. для дітей, 18.15 Альтівка, скр., форт., 20.10, 21.00 „Дер Прінц фон Туле" оп. Катніґа, ПРАГА (470) 17.15 „При ватрані" цикль Аксманових пісень, 17.45 Твори Конр. Андорге у вик. солістів, РАДІО ПАРІ (1648) 12.15, 13.30 Легка симф. музика, 13.15, 15.45 Спів, 17.00, 18.00 „Свитець" ком. Мольєра, 19.45, 20.15 Сценка, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 „Ля петі Мімі" оп. Месажера, РИМ (421) 17.15 Італ. бразилійський концерт із Ріо де Жанейро, 20.40 Музика, 21.00 „Ля порта віюза" ком. Праджія, 22.15 Форт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 2. червня 1937.

6.15 Пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній деннак, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Гостина у зубрів і бізонів, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, **12.15 Значіння хлібороба в експорті ясць, виг. дир. Іван Мартюк,** 12.25 Пів години музики, 13.55 Година російської музики, гр. пл., 14.45 Як Антошко від жайворонка навчився співати, гутірка для дітей, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Наші пісенькарі, гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки. 16.00 Серед італійських польонофілів, 16.15 Серенади у вик. сальон. квартету. 16.45 Червоний хрест і військо, 17.00 Гектор Берліоз, муз. репортаж, 17.50 Століття азбуки Морзея, 18.00 Хвилина бюра студій, 18.10 Орхестра гармоністів, гр. пл., 18.30 Ах, це Закопане!, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, пісеньки, трубка, хор ревелерсів, фортепіян, 19.35 Спортові вістки, 20.05 Танк. музика, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Йос. Турчинського, 21.45 „Битва за Хоронжанку", 22.00 Польська музика на переломі XVIII і XIX століття, скр., альтівка, віол., форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, оглад преси, 23.00, 23.30 Танк. музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Четвер, 3. червня 1937.

6.15 Пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Музичний поранок для молоді середніх шкіл, 12.03 Полудневий денник 12.15 Значіння матки та трутнів у плеканні бджіл. 12.25 Моцарт, із гр. пл., 13.55 Година Чайковського, з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орхестри та ревелерси, 15.35 Львівські біжучі вістки. 15.45 Господарські вістки, 16.00 Черешні — гутірка для старших дітей, 16.15 Концерт дутої орхестри, 16.45 Відчит про Конст. Лубенську, 17.00 Концерт солістів: форт., скр., 17.50 Тринять літ на службі польського спорту, 18.00 Спортовий порадник, 18.05 Літнище на галицькому дворі, 18.15 Деліюс: Англійська рапсодія, гр. пл., 18.30 Загальна скринька. 18.40 Програма на завтра, 18.50 Міжнародні кінські перегони, 19.10 „Ляйконик" поет.-муз. суїта, 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 „Сіссі" оперетка Ф. Крайслера; у перерві Вечірній денник, Хліборобські вістки, 22.00 „Битва за Хоронжанку" (IV), 22.15 Камер. концерт: флет, віол., форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, Метерольог. комунікат, Оглял преси, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Радіокутик.

КРИЗА КНИЖКИ І РАДІО.

Французький письменник К. Вотель подає свої міркування на тему кризи літератури. На його думку тепер переживаємо кризу повісти, бо колись наклад 100.000 примірників ще не означав великого успіху книжки.

Тепер книжки історичні, наукові, подорожні — не відчувають цілковито кризи. Навіть у ділянці кримінальної повісти стверджуємо зріст потреб. Лише книжки літературні сильно відчувають кризу.

Автори шукають причини цієї кризи, яка — на думку п. Вотеля — є лише поворотом до нормальної ситуації. Шукаючи причин, автори атакують спорт бридж, кіно, а найбільш — радіо. Вони кажуть, що радіо є найгіршим ворогом книжки, а внаслідок цього — ворогом думки народу. К. Вотель твердить, що це неправда.

Радіо тримає людей в дома, а це є чинник, який співділає з читальництвом. Радіо є „янголом домашнього вогнища", є скоріше приятелем між ворогом книжки, яку часто реклямує і пропаґує, подаючи критики і справоздання з нових видань, бесіди з авторами і т. п.

К. Вотель каже, що він водночас є великим прихильником радія і аматором книжки. Часто буває, що він читає книжку при звуках радіової музики, але ж ніколи не булоб можливо читати книжку оглядаючи фільму в кіні, граючи у бриджа, або займаючися спортом.

Це хіба досить виясняє несуцільність закидів, проти радія.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

Змінені умовини праці сільського слухача в літніх місяцях вимагають відповідного достосування в цьому часі програм авдицій для села, що до годин їх подачі й щодо змісту.

Від 30. травня н. р. входить у життя нова літня програма, в якій поширено значно програмові рамки на авдиції для села в год. 8.15 до 9.00, також і полуднева частина рільничих авдицій буде збільшена на пів години.

У звичайні дні будуть надавати одну бесіду в год. 12.15, тобто в часі перерви на обід, коли рільник вертається з поля до дому. Крім того тричі на тиждень будуть надавати додатково рільничі бесіди на актуально-інформаційні теми в год. 20.55.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·23, 88·80, Доляру американські 5.28·50, 5.26·00, доляри канад. 5.28·50—5.26·00. Фльорени гол. 291·12—289·40, Франки фр. 23·61—23·47, Франки швайцарські 120·75—119·95, Фунти анґл. 26·11—25·95, Гульдени данц 100·20—99·80, Корони ч. 18·20—17·60, Кор. дан. 116·59—115·75, Кор. норв 131·18—130·20, Корони шв. 134·53—133·55, Ліри італ. 23·20—22·60, Марки фінлянд. 11·56—11·20, Марки нім. 129·00 — 126·50, Шіл австр. 98·20—97·60, Марки нім. сріб. 136·50, 134·00, Тель Авів 26·05—25·80.

Акції.

Банк Польський 101·52, 100·75, 101·25, Цукор 29·75, Вугіль 18·75, 18·50, Ліпьпоп 12·40, Островець 23·25. Тенденція дещо слабша.

Збіжжя.

Львів, дня 31. травня 1937.

Пшениця одностайна черв.	28·75—29·00
Пшениця збірна червона	27·75—28·00
Пшениця одностайна біла	28·50—28·75
Пшениця збірна біла	27·75—28·00
Жито шт. I.	24·00—24·25
Жито шт. II.	23·75—24·00
Мука пшен. разова до 0·95 %	31·25—31·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 31. травня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

За 1 кг. масла бльок	2·40
„ „ бочкового	2·45
„ „ екс. дає зачет	2·45
Молоко	17—18
Яйця	2·65—2·75

Тенденція на масло, і яйця вдержана, на молоко сильна.

ПТИЦЯ

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 31. V. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята I. кл. товсті від 0·60 кг вгору
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.50 кг вгору 1·50 зол.
Слабших сортів від вище поданих не приймає. 1·05 зол.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа" у Львові, відкриває в шкільнім році 1937-38 1-шу клясу 4-річної коедукаційної торговельної (купецької) гімназії і приймає зголошення до вписів учнів і учениць у віці від 13—17-го року життя. До впису треба представити: 1) свідоцтво покінченої VI. кляси вселюдної школи і 2) метрику. Вступний іспит до 1-ої кляси, що обіймає українську та польську мову, рахунки і природу відбудеться в днях 23. і 24. червня. Вписове 10 зол., місячна оплата за науку 25 зол. — Інформації дає Дирекція Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа" Львів, вул. Хшановської 9/II. 1082 1-2

Дирекція Коедукаційної Гімназії „Р. Ш." з правами державних гімназій в Коломиї приймає зголошення до кляс I—IV гімназії нового типу; до загальноосвітнього ліцею гуманістичного і природничого типу на шкільний рік 1937-38 до 10. червня 1937. 1—3

КУПНО - ПРОДАЖА

РОЗБІРКА СИКСТУСЬКА 12. Паркети майже нові, кафлеві печі, двері, вікна, лазнички, цегла, камінь, дошки, балки. Продаж на місці. 1090 1-5

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

НЕЗАЛЕЖНИЙ українець на постійнім становищі, молодий, лагідний, симпатичний, ожениться з панночкою інтеліґентною, милою, лагідною. Адмін. „Діла" під „Без налогів". 1093 1—1

МЕШКАННЯ

ВИБАГЛИВЕ 3—4-кімнатне мешкання в городі, від липня до винайму вулиця Львівських Дітей 57 А. 1094

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 36-100

ВІЧНІ ПЕРА направляє скоро і дешево „Прецизія", брама Авдиковського і Шашкевича. 943 6—15

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Д-р мед. Володимир Ґілевич

довголітній секундар Загал. Шпиталя з днем 1. червня відкрив канцелярію

в ЗОЛОЧЕВІ, Глинянська 12.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.